

Slovenski VESTNIK

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Posamezni izvod 3 šilinge
mesečna naročnina 12 šilingov
celoletna naročnina 120 šilingov
P. b. b.

LETNIK XXXIII.

CELOVEC, PETEK, 4. AVGUST 1978

ŠTEV. 31 (1877)

Konferenca neuvrščenih v Beogradu se je izredno uspešno končala

„Z željo, da bi se tudi naša prihodnja srečanja končala s popolnim uspehom, se vam ponovno zahvaljujem in razglašam, da je ministrska konferenca neuvrščenih v Beogradu končana.“ — S temi besedami je jugoslovanski zvezni sekretar za zunanje zadeve Josip Vrhovec 30. julija zaključil tri dni trajajočo konferenco neuvrščenih držav v Beogradu. Na zadnji plenarni seji te konference so udeleženci sklenili več deklaracij in resolucij o političnem in ekonomskem delu, akcijski program o sodelovanju med neuvrščenimi ter bližnjevzhodskim in afriškem vprašanju. Beograjske konference so se udeležili zastopniki iz 114 držav, osvobodilnih gibanj in mednarodnih organizacij, da bi presodili trenutno svetovno politično situacijo, ekonomske razmere med razvitimi in nerazvitimi državami in da bi svetu dokazali moč gibanja neuvrščenih.

V mednarodnem imperialističnem tisku, tako tudi v avstrijskem, je bilo v času pred in med konferenco mnogo pisanega o „krizi“, v kateri naj bi se nahajalo gibanje neuvrščenih, ja celo o „bližnjem propadu“ tega gibanja. Potek konference in še posebno zaključna plenarna seja pa je dokazala, da je to gibanje slej ko prej živa in jedrnata moč miru in demokracije, anti-imperializma in svobode.

Letošnja konferenca neuvrščenih se je odvijala v času, ko se množijo in večajo nasprotja med svetovnimi velesilama, ki si hočeta zagotoviti nadvlado nad svetom; odvijala se je v času, ko se zlasti v Afriki kre-

pijo osvobodilna gibanja proti kolonialističnim in fašističnim režimom, še posebno v Južni Afriki in Rodeziji. V že osvobojenih afriških državah pa obstajajo še ostanki starih, od kolonialističnih predhodnikov neresenih, sporov, ki mnogokrat zavirajo poedinjenje in solidarnost ter skupno nastopanje afriških držav. Te spore pa zopet izkoriščajo določene sile, da bi si tam zagotovile svoj vpliv. Tako je navzočnost kubanskih vojaških čet v raznih afriških državah dokaz za nevarnost — tako so trdili nekateri zastopniki neuvrščenih — da bi se tam zasedrila nova kolonialistična oblast.

Ti spori, ki prizadenejo posebno mlade afriške države, ki so večinoma včlanjene v gibanje neuvrščenih, so prišli tudi do izraza pri beograjski konferenci. Nekalere članice neuvrščenih so celo zahtevale izključitev Kube iz omenjenega gibanja, češ da deluje Kuba v interesu Sovjetske zveze in se je zato postavila na stran varšavskega vojaškega pakta, kar pa je nezdržljivo s principi nevezanosti.

Zastopnik Kube se je sicer potrudil, da bi te očitke zavrnil, vendar večina navzočih delegatov ni odobrvala kubanskega vmešavanja v afriške zadeve. Posebno še so udeleženci beograjskega sestanka zavrnilo kubansko tezo, da je gibanje neuvrščenih razdeljeno na takoimenovani „napredni“ (s politiko Sovjetske Zveze simpatizirajočimi) in „reakcionarni“ tabor. Saj ravno taka kategoriziranja in delitve sveta na politične bloke hoče gibanje neuvrščenih preprečiti. To gibanje — tako je poudarila večina delegatov — je ravno lista sila, ki se zoperstavlja politiki nadvlade bodisi te ali one velesile.

Udeleženci konference so pozivali vlade in ljudstva afriških držav, naj svoje odprte probleme rešujejo sporazumno po poti enakopravnih pogajanj in so se tudi ponudili kot posredovalci pogajanj in razgovorov.

Vendar kljub vsem tem nesoglasjem med udeleženci beograjske konference, ki pač v takem, povsem demokratičnem taboru, kot ga predstavlja gibanje neuvrščenih, morajo izbruhniti, ker zrcalijo politično diferenciranost sveta, se ni izpolnila tajna želja raznih imperialističnih držav, da bi to gibanje razpadlo. „Gibanje je vse besedne dvoboje poslušalo, a ni razsojalo in se ni opredeljevalo do njih“ — tako je ocenil Božidar Pahor v uglednem jugoslovanskem časopisu „Delo“ polemike med konferenco.

V sklepni deklaraciji beograjske konference, ki so jo delegati sklenili zadnji dan svojega zasedanja, zavzemata posebno mesto problema Afrike in Bljžnjega Vzhoda. Po tehtni presoji so delegati obsodili Izrael zaradi njegove politike agresije in ekspanzije. Zahtevali so, da naj te države ukinejo pomoč Izraelu, ki mu zdaj dobavljajo jedrsko opremo in fizijske snovi. Kot jedro tega konflikta smatrajo neuvrščeni palestinsko vprašanje; brez rešitve tega vprašanja ta predel sveta ne bo prišel k miru.

Posebno so neuvrščeni obsojali obstoj fujih vojaških oporišč v Afriki in paktiranje raznih držav z neafriškimi silami. Neuvrščeni so poudarili, da je treba preprečiti vse poskuse, da bi se blokovske interese razširilo na Afriko, da se ta celina ne bi spremenila v bojišče ali prizorišče boja med obema svetovnimi velesilama.

Telegram kongresa AIDLCM avstrijski zvezni vladi

Od 22. julija do 26. julija je bil v Barceloni sedmi kongres Mednarodne organizacije za zaščito ogroženih jezikov in kultur (AIDLCM) (glej posebno poročilo na drugi strani). Po poročilu zastopnika koroških Slovencev dr. Francija Zwittera, je kongres odposlal sledečo brzojavko avstrijski zvezni vladi:

„Kongres AIDLCM izraža po poročilu zastopnika koroških Slovencev svoje razočaranje, da se postavi nad 30 koroških Slovencev pred sodišče, ker so se zavzemali za ohranitev svoje kulture in za svoje narodnostne pravice.

Kongres prosi avstrijsko zvezno vlado, da skrbi zato, da se te kazenske zadeve čimprej anulirajo in da se prepove dejavnost profilslovenskih organizacij, kakor je to predvideno v državni pogodbi iz leta 1955.

Hkrati prosi AIDLCM avstrijsko zvezno vlado, da zakon o narodnih skupinah na novo premisli in v sporazumu z narodnozavednimi organizacijami koroških Slovencev in gradiških Hrvatov v izvajanju člena 7 državne pogodbe 1955 sklene rešitev, ki bo v resnici služila ohranitvi in razvoju teh narodnih skupnosti.“

Kratko formulirano — tako vsaj so videli politični opazovalci zaključke beograjske konference — so temeljni poudarki sklepne deklaracije neuvrščenih sledeči:

- vloga in učinkovitost neuvrščenega gibanja se krepi, hkrati se širi ideja neuvrščenosti;
- gibanje neuvrščenih se bojuje proti imperializmu, ekspanzionizmu, kolonializmu, neokolonializmu, apartheidu, rasizmu, cionizmu, izkoriščanju, politiki sile in vsaki obliki nadvlade in hegemonije;
- neuvrščeni so trdno odločeni, kljubovati vsem pritiskom, katerih cilj je oslabiti vlogo gibanja v svetu;
- spore med neuvrščenimi je treba reševati po mirni poti, s pogajanjem in posredovanjem;
- preprečiti je treba poskuse, da bi se blokovski interesi razširili na Afriko
- odnosi v svetovnem gospodarstvu so neenakopravni in na škodo

neuvrščenih ter drugih držav v razvoju — zato jih je treba spremeniti.

Vse to kaže, da torej gibanje neuvrščenih — vsem napovedim zunanjih sovražnikov in vsem poskusom notranjih cepašev navkljub — ni razpadlo: obratno, z zavestjo, da je treba ohraniti enotnost in solidarnost ter samostojnost proti vsem vojaškim in političnim blokom je vztrajalo to gibanje na svojih principih, za katere se je od vsega začetka zavzel tovariš Tito.

Pionirska vloga maršala Tita pri gibanju neuvrščenih je poudarjena tudi v sklepni resoluciji, kjer med drugim piše: „Konferenca poudarja zgodovinsko vlogo, ki jo igra predsednik Tito pri krepitvi politike neuvrščenosti in njenem nadaljnjem utrjevanju kot neodvisne sile, ki se prizadeva ustvariti nov pravičnejši sistem mednarodnih odnosov.“ Takšna politika pa bo tudi v bodoče vodilo za delo neuvrščenih in nezvanih držav.

Zwentendorf premalo skrbno načrtovan

V zadnji izdaji strankarskega glasila SPO „Zukunft“ je priznal celo predsednik kluba SPO Heinz Fischer, da je bilo načrtovanje jedrske elektrarne v Zwentendorfu premalo skrbno.

Kot smo pred kratkim poročali so vse tri avstrijske stranke (SPO, ÖVP in FPÖ) leta 1969 soglasno sklenile, da se bo zgradila jedrska elektrarna v Zwentendorfu. Skoraj deset let pozneje, zdaj ko je zgradba postavljena in pripravljena za obratovanje, se bi stranke, ker je vprašanje pridobivanja jedrske energije postalo v krogu strokovnjakov in v svetovni javnosti vse bolj sporno, rade izmazale iz zagate in zvalile odgovornost z predvidenim ljudskim glasovanjem na avstrijsko prebivalstvo.

Politiki pa dvbro vedo, da je velik del avstrijskega prebivalstva proti izrabljanju jedrske energije, zato se bojijo, da bi pri naslednjih volitvah stranke, ki bi se jasno izrazile za pogon jedrske elektrarne izgubile glasove, kot kažejo primeri na Švedskem in v Zvezni republiki Nemčiji. Obe stranki, ÖVP in SPO, sicer že-

lita čimprejšnji pogon jedrske elektrarne, v svoji borbi za glasove pa te svoje želje skušata čimbolj zakriti

Predsednik kluba socialistične stranke Fischer v glasilu „Zukunft“ zastopa mnenje, da bo treba pri izgradnji nadaljnjih jedrskih elektrarn le te „bolj temeljito in skrbno načrtovati, kot se je to zgodilo pri Zwentendorfu ob koncu šestdesetih let“. Fischer torej prizna, da je bilo načrtovanje jedrske elektrarne v Zwentendorfu premalo skrbno, to se pravi, da nastopajo pri tem projektu nedostatki in da vprašanje varnosti ni stoodstotno rešeno. Kljub temu pa se ni izrekel proti pogonu tega pomankljivega projekta. To dejstvo nam spet enkrat jasno kaže, da se strankam ne gre v prvi vrsti, kot same vedno trdijo, za varnost avstrijskega prebivalstva, temveč, da gledajo le na lasten profit.

Upajmo, do bodo Avstriji pri ljudskem glasovanju, ki je k temu vprašanju predvideno v začetku novembra, upoštevali tudi ravan „Zwentendorfskega problema“.

ENOTNA LISTA PLIBERK — FARNA MLADINA VOGRČE —
KMEČKA GOSPODARSKA ZYEZA — KRAJEVNI ODBOR ZYEZE
SLOVENSKE MLADINE — MLADINSKI KLUB ŠMIHEL — POSO-
JILNICA PLIBERK — SPD EDINOST — FARNA MLADINA PLIBERK
— KRAJEVNI ODBOR NARODNEGA SVETA KOROŠKIH SLOVEN-
CEV — KRAJEVNO ZAUPNIŠTVO ZYEZE SLOVENSkih ORGA-
NIZACIJ NA KOROŠKEM — KPD ŠMIHEL — MPZ PODJUNA —
POSOJILNICA ŠMIHEL — SPD PECA — ZYEZA KOROŠKIH PAR-
TIZANOV

vabijo na

priredivitev za naše otroke

ki bo v petek 11. avgusta 1978 v PLIBERKU.

KULTURNI DEL bo ob 18.30 uri pred OTROŠKIM VRTCEM.
ZBOROVANJE bo po končanem kulturnem delu v dvorani gostil-
ne SCHWARZL.

S to prireditvijo bomo opozorili občino Pliberk in avstrijsko vlado, da je slovenščina na področju predšolske vzgoje izrinjena iz javnega življenja. To pa nasprotuje med drugim jasnim določilom člena 7 avstrijske državne pogodbe in avstrijski ustanovi, nadalje deklaraciji o človekovih pravicah, mednarodnemu paktu OZN o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah, helsinškemu sporazumu ter tudi splošnemu občinskemu redu (AGO).

Toliko bolj važno je, da se vsak Slovenec iz občine Pliberk, pa tudi izven pliberške občine, zanesljivo udeleži te prireditve!

7. kongres AIDLCM v Barceloni

Od 22. do 26. julija je bil v Barceloni sedmi kongres Mednarodnega združenja za zaščito ogroženih jezikov in kultur (AIDLCM). Kongresa so se udeležili številni zastopniki narodnih manjšin iz Evrope, Južne Amerike, Afrike in Srednjega Vzhoda. Koroške Slovence sta zastopala dr. Franci Zwitter in Franci Zwitter ml.

Ze iz geografskih razlogov je razumljivo, da je bil v ospredju zanimanja kongresnih udeležencev problem narodnih manjšin v Španiji. Po smrti falangističnega diktatorja Franca so v okviru rable demokratizacije v Španiji dobile tamkajšnje manjšine določene pravice. Posebno Katalonci so si izbojevali kulturno avtonomijo, tako da je danes Barcelona, ki je drugo največje mesto v Španiji, glavno mesto Katalonije. Uradni zastopniki republike Katalonije in mesta Barcelona so pozdravili kongres AIDLCM in za udeležence priredili sprejem. Vendar kljub določenim napredkom, ki so jih dosegle

manjšine v Španiji, enakopravnost za le-te še dolgo ni izbojevana, saj se španski režim še vedno nabaja na ozki poti med diktaturo in demokracijo.

Veliko zanimanje je zbudilo tudi poročilo zastopnikov kurdskega naroda, ki so podali živo in pretresljivo sliko krutega preganjanja kurdskega ljudstva s strani iraških oblasti. Vendar se posebno v Iraku širi ljudski odpor Kurdov, ki ga iraške oblasti ne morejo več zamočati pred svetovno javnostjo.

Da smo bili koroški Slovenci v zadnjih letih uspešni, kar se tiče internacionalizacije našega vprašanja, je prišlo vidno do izraza pri kongresu, saj ni bilo nobenega evropskega udeleženca, ki ne bi bil seznanjen z našo problematiko. Dr. Zwitter pa je podal poročilo o trenutnem položaju, ki so ga udeleženci vzeli na znanje in so s tem v zvezi sklenili sledečo resolucijo, ki so jo poslali avstrijski vladi:

„Kongres najprej ugotavlja, da zakon o narodnih skupinah z dne 7. julija z odredbami z dne 18. januarja 1977 in z dne 31. maja 1977 nikakor ni izpolnitev člena 7 državne pogodbe z dne 15. maja in spričo dejstva, da so dvema tretjinama avtohtonega naseljenega ozemlja koroških Slovencev manjšinske pravice zabranjene in da za hrvatsko narodno skupnost na Gradiščanskem sploh še niso bile sklenjene izvedbene odredbe, etnični, kulturni in gospodarski obstoj in razvoj slovenske in hrvatske skupnosti v Avstriji nista zajamčena.

Kongres zato izraža svoje polno razumevanje za to, da prizadeti narodni skupnosti ta zakon odklanjata in zahtevata novo rešitev v sporazumu z njima.

Dan solidarnostnih akcij

Skopje - mesto jugoslovanske in svetovne solidarnosti

Dne 26. julija je minlo 15 let, odkar je katastrofalen potres do tal porušil jugoslovansko mesto Skopje in zahteval veliko človeških žrtev. Mesto Skopje je spet obnovljeno, večje je zdaj in lepše kot je bilo prej. Pomen človekove solidarnosti se je izkazal prav v Skopju, zato je 26. julij postal dan solidarnostnih akcij, Skopje pa mesto jugoslovanske in svetovne solidarnosti. Pred štirimi leti je bil ustanovljen tudi solidarnostni sklad, v katerega so delovni ljudje po celi Jugoslaviji do zdaj vložili približno osem milijard dinarjev.

Aleksander Orlandić, predsednik koordinacijskega odbora zvezne konference SZDL za solidarnostne akcije, je dejal, da je delovno ljudstvo v Jugoslaviji zelo požrtvovalno. V zadnjih letih je bilo dosti priložnosti za izkazovanje človekove solidarnosti. V Jugoslaviji je namreč veliko elementarnih nesreč, ker je v državi približno 25.000 hodurnikov, zemlja pa je erozivna (več kot 8 milijonov ha). Po mnenju Orlandića bo treba zato usmerjati solidarnostne akcije ravno v to smer. Odsranjevali je treba namreč vzroke elementarnih nesreč, ne kot doslej, šele posledice. Potresov sicer ni mogoče zanesljivo predvideti ali jih celo preprečiti, veliko poplav pa bi se na primer lahko preprečilo z regulacijo rek itd.

V okviru solidarnosti je prišlo v Jugoslaviji tudi do dogovorov treh republik za medsebojno pomoč v nesrečah, če bi znšla škoda več kot 3% družbenega proizvoda prizadete republike ali pokrajine. Škoda bo ocenjevala mešana komisija, pomoč pa bo prihajala tja, kjer bo najbolj potrebna.

Vrnimo pa se k Skopju. Ob 15. obletnici potresa je mesto s številnimi manifestacijami obudilo spomin na ta tragični dogodek, ki je terjal življenje 1070 ljudi. Skopska mestna skupščina se je zahvalila pri tej priložnosti tudi predsedniku Titu za sodelovanje pri obnovi in gradnji Skopja. Na spominski seji ob 15. obletnici potresa pa je dejal predsednik mestne skupščine Metod Antov, da je Skopje postalo mesto jugoslovanske in svetovne solidarnosti in da to mesto globoko cení nesebično pomoč.

AIDLCM zagovarja načela, da morajo biti avtohtone narodne skupnosti brez ozira na njihovo številčno moč zavarovane in odklanjajo zato rešitve življenskih vprašanj narodnih skupnosti na osnovi statističnih ali volitvam podobnih ugotavljanj.

Zlasti so po stališčih AIDLCM vodstva narodnih skupnosti in praktična uporaba pravne ureditve vprašanj narodnih skupnosti izvzeta od slehernega varuštva ali pokroviteljstva s strani države in podvržena edino le sodnijski kontroli.

Enakopravnost jezika narodne skupnosti glede njegove uporabe pred upravnimi in sodnimi oblastmi se mora priznati v polni meri brez sleherne omejitve. Spričo moderne tehnike in kulturnega razvoja na vseh področjih, s katerim je današnja družba in samo po sebi razumljivo tudi narodna skupnost dnevno soočana, je treba narodne skupnosti zlasti na področju množičnih medijev, radija in televizije, v okviru založništva pri književnih publikacijah in podobno, pa tudi na gospodarskem področju primerno upoštevati in pospeševati.

Ureditev predšolske in šolske vzgoje v otroških vrtcih, obveznih šolah in srednjih šolah ter vzgoja odraslih spadata med najbolj žlahtne naloge narodnostne zaščite in narodnostnega pospeševanja in jih

je treba zato urejevati v sporazumu z narodnostno skupnostjo.

Organizacije, katerih dejavnost meri na to, da bi narodnim skupnostim odvzela njihove pravice in značaj kot narodnim skupnostim, je treba tako po načelih AIDLCM in v Avstriji posebej tudi po določilih državne pogodbe z dne 15. maja 1955 prepovedati. Glede omenjenih načel, ki v zakonu o narodnih skupinah z dne 7. 7. 1976 in v pripadajočih odredbah na žalost niso upoštevani, ponavlja kongres AIDLCM svojo prošnjo, ki jo je izrazil že v brzobjavnem protestu zaradi kazenskega zasledovanja koroških Slovencev zaradi njihovega zavzemanja za ohranitev njihove kulture in za doseg njihovih narodnostnih pravic, da avstrijska zvezna vlada zakon o narodnih skupinah na novo premisli in v sporazumu z narodnozavednimi organizacijami koroških Slovencev in gradiščanskih Hrvatov v izvajanju člena 7 državne pogodbe sklene rešitev, ki bo v resnici služila ohranitvi in razvoju teh narodnih skupnosti.

Med kongresom so imeli udeleženci tudi možnost za obisk raznih zanimivosti Katalonije in si ogledali kulturni spored znane katalonske folklorne skupine.

Ob koncu kongresa je bil izvoljen nov odbor AIDLCM, v katerega je bil kot zastopnik Avstrije izvoljen dr. Franci Zwitter.

Jugoslovanska javnost obsoja policijsko in sodnijsko preganjanje koroških Slovencev

Kot smo pred nedavnim poročali, je bil avstrijski notranji minister Erwin Lanc na obisku v Beogradu. Ta obisk je del avstrijskega tiska interpretiral v tem smislu, kot da si hoče Jugoslavija za ceno manjšinskega vprašanja pridobiti naklonjenost Avstrije na drugih področjih medsebojnih odnosov. Da pa so te domneve šle povsem v napačno smer, dokazuje tudi odgovor, ki ga je v skupščini SR Slovenije na vprašanje delegata Cirila Sitarja v zvezi s pristranskim pisanjem nekaterih avstrijskih listov ob tem obisku dal član izvršnega sveta in republiški sekretar za notranje zadeve Janez Zemljarič. Dejal je namreč:

„Do obiska delegacije ministrstva za notranje zadeve zvezne republike Avstrije, ki jo je vodil minister Erwin Lanc, je prišlo na podlagi obojestransko izraženega interesa za nadaljnje zboljšanje sodelovanja v zadevah, ki so pomembne za obe sosedni državi. Jugoslovanska delegacija v teh razgovorih je vodil zvezni sekretar za notranje zadeve Franjo Herljevič, v delegaciji pa sta sodelovala tudi republiški sekretar za notranje zadeve SR Slovenije in namestnik republiškega sekretarja za notranje zadeve SR Hrvatske.

Delegaciji sta se dogovorili, da bodo pristajni organi obeh držav izvajali preventivne in druge potrebne ukrepe proti dejavnosti posameznikov, skupin in organizacij, ki so s svojo dejavnostjo naperjene proti varnosti SFRJ oziroma Zvezne

republike Avstrije.

Zboljšali bodo sodelovanje pri preprečevanju in raziskovanju tako imenovane splošne kriminalitete kot so ilegalna trgovina z mamili, ponarejanje denarja in dokumentov, trgovina z orožjem, ropi, tatvina, posebej pa še gospodarske kriminalitete.

Dalje sta se delegaciji dogovorili, da bosta storili potrebne ukrepe, da bi v bližnji bodočnosti usposobili mejne prehode Radlje, Trate, Gederovci in Jurij za mednarodni promet ter razširili mejni prehod na Pavličevem sedlu.

V razgovorih, ki so tekli v duhu obojestranskega razumevanja in spoštovanja, je naša delegacija opozorila tudi na diverzantsko teroristično dejavnost protijugoslovanske sovražne fašistične emigracije preko ali v Avstriji, na skruni-

V KRANJU SE PRIPRAVLJAJO na 28. mednarodni gorenjski sejem

Ne samo v Celovcu, ampak tudi v Kranju so trenutno v polnem teku priprave na največjo sejensko prireditev leta. Čez teden dni bo namreč na kranjskem razstavišču odprt letošnji 28. mednarodni gorenjski sejem, ena največjih slovenskih sejenskih prireditev, na kateri bo v dneh od 11. do 21. avgusta 3000 proizvajalcev predstavilo okoli 8000 artiklov.

Tradicionalni gorenjski sejem je sejem za vsakogar. To je sejem široke potrošnje, velike izbire bele tehnike, pohištva, gospodinjske opreme, umetne obrti, dekorative, konfekcije in kmetijske opreme — vse po znižanih sejenskih cenah. Posebna privlačnost za mlade in stare obiskovalce pa je tudi gostinsko-zabavni program, ki obsega najrazličnejše atrakcije.

O pripravah na letošnji sejensko prireditev in o njenih zanimivostih bomo še poročali. Tokrat hočemo opozoriti le še na posebno ugodnost, ki jo vodstvo Gorenjskega sejma pripravlja v sodelovanju z našim uredništvom: V prihodnji številki „Slovenskega vestnika“ bomo objavili poseben kupon, s katerim bodo bralci našega lista imeli 33-odstoten popust pri vstopnini na Gorenjski sejem. Torej si pravčasno zagotovite prihodnjo številko „Slovenskega vestnika“ — v njej objavljeni kupon vam jamči, da boste lahko po znižani ceni obiskali mednarodno sejensko prireditev v Kranju!

Kanclerjev odgovor ne more prepričati

Ko je konec maja zvezni kancler dr. Kreisky obiskal slovensko gimnazijo v Celovcu, ga je — kakor smo poročali v našem listu — tudi prof. Milan Kupper kot zastopnik socialistično usmerjenih oz. organiziranih učiteljev s posebnim pismom (ker je bil službeno odsoten) opozoril na aktualna vprašanja slovenske narodne skupnosti na Koroškem ter zavzel kritično stališče k trenutni manjšinski politiki avstrijske vlade. Na njegovo pismo je kancler Kreisky pred kratkim odgovoril; vendar njegov „odgovor“ ne more prepričati, ker gre povsem mimo bistva stvari.

Namesto da bi odgovoril na konkretno stavljen vprašanja, kancler piscu očita, da ponavlja „znani argument“ slovenskih organizacij, češ da sodelovanje v sosvetih pomeni priznanje zakona o narodnih skupinah. Kancler trdi, da zakon velja neodvisno od takega priznanja; toda njegova trditev je le pogojno resnična, kajti v 2. odstavku § 4 zakona o narodnih skupinah je izrecno predpisano, da morejo biti člani sosvetov le osebe, „od katerih se lahko pričakuje, da se bodo zavzemale za... cilje tega zakona“ — to pa z drugimi besedami brez dvoma pomeni priznanje zakona.

Kaj je doslej prineslo zavzemanje za te „cilje“, pove dejstvo, da je bilo na podlagi omenjenega zakona in izvedbenih odredb naseljitveno ozemlje

koroških Slovencev skrženo na eno tretjino (z ozirom na slovenski uradni jezik) oz. celo na eno šestino (z ozirom na dvojezične napise), Slovenci pa glede pravic razdeljeni na najmanj osem različnih kategorij. Tudi na ta dejstva je bil kancler opozorjen v pismu, vendar se v svojem odgovoru tozadevnim opozorilom povsem izogne in se raje izgovarja na „vzor“ nekdanjega posebnega statuta za Tržaško ozemlje. Vendar bi moral kancler vedeti, da ta statut z osimskimi sporazumi ni bil potrjen, marveč razveljavljen; predvsem pa določilo statuta glede 25% praktično nikdar ni bilo izvajano, temveč je bila na ozemlju, kjer živi italijanska narodnost, dvojezičnost (tudi glede na napisov) dosledno uresničena ne glede na številčno moč manjšine — tudi v krajih, kjer dosega le 2 odstotka ali še manj.

Torej bi Avstrija za svojo manjšinsko politiko zglede pri drugih lahko iskala tudi v pozitivnem in ne samo-v negativnem smislu!

Sicer pa se očitno tudi kancler Kreisky zaveda, da za takšno „rešitev“, kot jo predstavlja sedanja ureditev na podlagi zakona o narodnih skupinah in izvedbenih odredb, nihče ne more pričakovati in še manj zahtevati pristaneke prizadete manjšine. Zato v svojem odgovoru na pismo prof. Kupperja nikakor ne izključuje nadaljnje pogovore s slovenskimi organizacijami, marveč samo meni, da se taki pogovori ne smejo razumeti kot „nadomestek“ za sosvete. V tem oziru ga lahko pomirimo: koroškim Slovincem v danih pogojih ne gre za „pristne“ niti za „nadomestne“ sosvete, marveč samo za to, da bi kot enakopravni partnerji s pristojno vlado skupno iskali rešitve, ki bi bile sprejemljive za vse prizadete in ki bi predstavljale pošteno izpolnitev manjšinsko-varstvenih določil državne pogodbe po duhu in črki njenega člena 7.

Takšno stališče smo koroški Slovenci že vedno zastopali, prepričani, da tudi najbolj širokogrudna uresničitev vseh pravic, ki jih nam zagotavlja člen 7, nobenega nemško govorečega sodeželana ne bi prikrajšala v njegovih pravicah. Ravno v tej smeri pa je na Koroškem res nujno potrebna „sprememba mišljenja“, o kateri je govora o kanclerjevem pismu.

Jugoslovani je 22 milijonov

Po ocenah jugoslovanskega zveznega zavoda za statistiko je imela Jugoslavija ob koncu letošnjega prvega polletja 21 milijonov 968 tisoč prebivalcev. Največ prebivalcev ima po teh podatkih Srbija (okoli 9 milijonov), Hrvatska ima 4,5 milijona prebivalcev, sledijo po vrstnem redu Bosna in Hercegovina, Makedonija, Slovenija, najmanj prebivalcev pa ima Črna gora, in sicer 582 tisoč.

Jugoslovanska književnost v nemških prevodih

Založba za zgodovino in politiko na Dunaju je kot 6. zvezek zbirke avstrijskega inštituta za vzhodno in jugovzhodno Evropo izdala bibliografijo književnosti Jugoslavije v nemškem prevodu (Bibliographie der Literaturen Jugoslawiens in deutscher Übersetzung 1775—1977). Knjiga je sad večletnega iskanja, zbiranja in urejanja ustreznih podatkov in brez dvoma predstavlja ne le novost na tem področju, temveč tudi pomembno obogatitev in predvsem prispevek k poglobljanju spoznavanja in zanimanja za literarne stvaritve jugoslovanskih narodov v nemško govorečem svetu.

Avtorja knjige sta Peter in Gunhild Kersche iz Celovca. Peter Kersche, študent germanistike in slavistike, se udeležuje tudi sam kot prevajalec (zlasti lirike) iz slovenščine in srbohrvaščine, v zadnjem času pa je nastopil kot soizdajatelj novega „časopisa za mednarodno literaturo Log“. Njegova žena Gunhild, dr. phil., je študirala slavistiko in anglistiko ter je zaposlena v knjižnici celovške univerze.

Ni namen tega sestavka podajati strokovno oceno knjige, marveč želim navesti le nekaj podatkov za informacijo:

V knjigi je na 260 straneh prikazana dokaj bogata prevajalska „bera“, ki je nastala v dveh desetletjih. Skoraj 1000 bibliografskih zapisov predstavlja okoli 600 avtorjev, katerih dela je kakih 370 prevajalcev prestavilo v nemščino. V okviru, ki obsega slovensko, hrvaško, srbsko in makedonsko književnost na jugoslovanskih tleh, je zajeta tudi literarna ustvarjalnost Slovencev v Avstriji in Italiji, Hrvatov v Avstriji in Albanecv v Jugoslaviji, prav tako pa tudi zdomska literatura, v kolikor je nastala v materinščini avtorjev. Upoštevane

so vse zvrsti literature, torej poleg proze in poezije tudi dramatika, radijske in televizijske igre ter muzikalije. Velik del knjige obsega imenski register, v katerem so navedena imena avtorjev in naslovi njihovih del, imena prevajalcev, izdajateljev, skladateljev in ilustratorjev, pa tudi imena krajev, kjer so prevedena dela izšla, za zaključek pa še obsežen izbor sekundarne literature.

Med drugim posreduje knjiga tudi zanimiv pregled o tem, kdaj in kako je književnost jugoslovanskih narodov začela „prodirati“ v nemški kulturni svet in se tam uveljavljala. V knjižni obliki so bile Prešernove Poezije prve, ki so (leta 1865) izšle v nemškem prevodu; v raznih antologijah, revijah in drugih zbirkah pa so bili slovenski avtorji tudi že prej zastopani, kot na primer Linhart, Vodnik, Jarnik in drugi. V Celovcu pa je prvi prevod v knjižni obliki izšel šele leta 1947, in sicer Cankarjeve zgodbe iz doline Šentflorjanske, ki jim je še isto leto sledilo Tavčarjevo Cvetje v jeseni, naslednje leto pa Slovenske ljudske pravljice v priredbi Frana Milčinskega. Prevode je v sodelovanju s pisateljem J. F. Perkonigom oskrbela Herta Kralj, ki je za dunajske založbe prevedla tudi dela Finžgarja, Cankarja, Tavčarja in Miška Kranjca, medtem ko je celovško mestno gledališče v njenem prevodu uprizorilo leta 1949 Cankarjevo Pohujšanje v dolini Šentflorjanski in leta 1955 Grumnov Dogodek v mestu Gogi.

Kakor že povedano, so v knjigi upoštevane tudi literarne stvaritve zamejskih in zdonskih avtorjev. Pri tem je zanimivo, da se naši koroški jezikovni oblikovalci uveljavljajo tako kot avtorji kakor tudi kot prevajalci.

V spremni besedi, ki jo je napisal graški univ. prof. dr. Stanislaus Hafner (naš ožji rojak), je govora o tem, kako je nemški kulturni svet spoznal in se začel zanimati za literaturo jugoslovanskih narodov oz. kako so si jugoslovanski avtorji „osvajali svoj prostor v svetovni književnosti. Sedanja bibliografija daje o tem zanimiv obračun in se lahko pridružimo upanju, ki ga v uvodu izražata avtorja: da bi knjiga pomagala zanimanje za jugoslovanske književnosti še povečati.

V knjigarni stane knjiga 298 šil.

V okviru sedemdesetletnice

SLOVENSKE
PROSVETNE
ZVEZE

V A B I L O

na uprizoritev
Mikelinove dramatizacije
novele koroškega pisatelja
Prežihovega Vrance

SAMORASTNIKI

- v soboto 26. avgusta 1978 ob 19.30 uri in
- v nedeljo 27. avgusta 1978 ob 19.30 uri na prostem (v bližini Vazarja) v Spodnjih Vinarah pri Št. Primožu v Podjuni.

V primeru slabega vremena bo predstava teden dni pozneje (soboto 2. septembra) ob istem času in na istem prostoru.

O d b o r

Praznik makedonskega ljudstva

2. avgusta je makedonski narod praznoval 75. obletnico slavne Ilandanske vstaje. S to obletnico se makedonski narod ni samo spominjal svoje slavne zgodovine in svojih revolucionarnih tradicij, marveč je posebno danes, v času, ko mu sosedna Bolgarija odreja svojo nacionalno samobitnost, dokazal svojo voljo do svobodnega narodnega razvoja. Slavje 75. obletnice Ilandanske vstaje je bilo pod pokroviteljstvom predsednika SFR Jugoslavije, maršala Tita. Sele v Titovi Jugoslaviji je največji del makedonskega ljudstva prvič zaživel v svobodi. Manjši del makedonskega naroda, ki živi v Bolgariji, pa se mora še danes boriti za svoj obstoj, saj bolgarske oblasti niti ne priznavajo obstoja makedonske nacije.

Toda ravno pred 75 leti je makedonski narod prvič s puško v roki dokazal svoj obstoj. 2. avgusta 1903 namreč je „Vmatrešna makedo-odriška revolucionarna organizacija“ (VMRO) pozvala makedonsko ljudstvo na oboroženo vstajo proti izkoriščanju in političnemu ter nacionalnemu zatiranju s strani turških oku-

pantov. Že dan navrh je VMRO izklicala Kruševsko republiko — prvo svobodno makedonsko državo, ki pa je obstajala samo 10 dni. V tej državi so enakopravno živeli Makedonci, Albanci in Vlahi. Vlada Kruševske republike je nacionalizirala vsa večja podjetja, proglasila versko in politično svobodo ter pozivala muslimane, naj se, neglede na vero, borijo za svobodno in neodvisno Makedonijo. Vendar pa je bila vstaja preslabo pripravljena, tako da je bila Kruševska republika že 13. avgusta od Turkov premagana; turška protiofenziva je kruto obračunavala z makedonskimi revolucionarji. Nad 30 tisoč Makedoncev je takrat zbežalo v inozemstvo.

Sele v času Narodnoosvobodilne borbe jugoslovanskih narodov, si je tudi makedonski narod priboril svoje politične in nacionalne pravice. Ilandanska vstaja pa je dokaz za borbeno preteklost makedonskega ljudstva, ki je že davno pred vojno občutilo hrepenenje po dokončni narodnosti, politični ter socialni svobodi.

dejanskim stanjem zanikal morebitni „dejanski konflikt“.¹⁵⁸

V nasprotju z uradnimi avstrijskimi stališči, po katerih določila člena 7 državne pogodbe niso dovolj precizirana, je bila v tem času izjava kanclerja Kreiskyja, da „je Avstrija z državno pogodbo prevzela obveze, ki so bolj ali manj nedvoumne“; in je še dodal, da mora Avstrija te obveze tudi izpolniti. Njihovo uresničevanje, sloneče na sedmojuljski zakonodaji, je Kreisky tokrat označil za „kompromis, dosežen z ostalimi političnimi (parlamentarnimi) strankami“. Dejal je, da ga ni bilo mogoče doseči „na noben drug način kot (pa) s tajnim jezikovnim štetjem po vsej Avstriji in ne le na manjšinskem področju...“¹⁵⁹

(Dalje v prihodnji številki)

- 146 Gl. Delo, 23. julij 1976, št. 170; Kleine Zeitung z istega dne, št. 169.
- 147 Več o tem: Kladio, list napredne slovenske mladine, 1978 št. 1.
- 148 Die Presse, 2. avgust 1976, št. 178.
- 149 Kärntner Tageszeitung, 7. avgust 1976, št. 179.
- 150 Salzburger Nachrichten, 5. avgust 1976, št. 180.
- 151 Prav tam.
- 152 Kleine Zeitung, 19. avgust 1976, št. 192.
- 153 Npr. Arbeiter Zeitung, 23. avgust 1976, št. 223; Volkszeitung, 24. avgust 1976, št. 227.
- 154 Kärntner Tageszeitung, 24. avgust 1976, št. 193.
- 155 Delo, 24. avgust 1976, št. 179.
- 156 Prim. Kleine Zeitung, 24. avgust 1976, št. 296. Srbohrvaška verzija brošure je izšla pod naslovom Narodna grupa u Austriji, Beč 1976.
- 157 Delo, 9. september 1976, št. 211.
- 158 Prim. povzetek izjave v Kärntner Tageszeitung, 10. september 1976, št. 208.
- 159 Neue Zeit, 28. september 1976, št. 251.

TONE ZORN

Manjšinsko vprašanje in jugoslovansko-avstrijski odnosi

To izjavo je v naslednjih dneh še poglobil predsednik predsedstva SR Slovenije Sergej Kraigher, ko je ob sprejetju najnovejših manjšinskih zakonov podčrtal, da je za poslabšanje odnosov med Jugoslavijo in Avstrijo krivo oživiljanje velikonemškega šovinizma, ter očital dvoiličnost uradni avstrijski manjšinski politiki.¹⁴⁶ Svoje stališče je Jugoslavija v naslednjih dneh ponovila z novo noto, izročeno Avstriji dne 23. julija.

Zlasti pa je v Jugoslaviji odmeval znani napad avstrijskih orožnikov na Slovenske mladince ob odkritju „brambovskega“ spomenika v Škocijanu dne 8. avgusta. Šlo je za napad, ki je našel enega svojih epilogoov konec leta 1977 pred avstrijskim ustavnim sodiščem, ki je moralo ugotoviti, da so orožniki med protislovenskim nastopom prekoračili svoja pooblastila.¹⁴⁷

Med javnimi avstrijskimi stališči je nedvomno treba omeniti trditev Willibalda Pahra (sedanjega zunanjega ministra, ki pa je bil takrat še uradnik v zunanjem ministrstvu — op.ured.), da je ureditev koroškega vprašanja primarno avstrijski notranji in ne morda zunanji politični problem.¹⁴⁸ Značilno je tudi, da je pripisal kritičen pogled Jugoslavije na avstrijsko manjšinsko politiko notranjim jugoslovanskim (in ne morda notranjim avstrijskim) političnim težavam.¹⁴⁹ Ob drugi priložnosti pa

je dejal, da ima vsaka država možnost, da iz „notranjih vzrokov“ želi ugotoviti, „če in kje v njenih mejah obstojajo manjšine“, ali pa da opusti tako štetje¹⁵⁰ ter s tem postavi načelom dvom v obstoj Slovencev in Hrvatov v Avstriji. Ob isti priložnosti se je v makedonskem vprašanju postavil na bolgarsko stran.¹⁵¹

Dokumentacija dokazuje, da so v Avstriji zlasti odmevala opozorila jugoslovanskega tiska o oživiljanju neonacizma,¹⁵² posebej pa še primerjava škocijanskih dogodkov z južnoafriškimi rasizmom.¹⁵³ Značilno je, da je skušala avstrijska stran prevaliti krivdo za nastali položaj — na Jugoslavijo. Za Pahrom je nastopil v obrambo avstrijske manjšinske politike tudi kancler Kreisky. Pri tem je skušal opozorila jugoslovanskega tiska ovreči s trditvijo, da v Jugoslaviji ni svobode tiska.¹⁵⁴ Njegova trditev pa je našla takojšnjo zavrnitev v dokaj ostri ozjavi predstavnika zveznega sekretariata za zunanje zadeve SFRJ.¹⁵⁵ Hkrati je urad zveznega kanclerja izdal posebno publikacijo, ki naj bi v obliki objavljene dokumentacije pojasnjevala jugoslovanski ter angleško in nemško govoreči javnosti prizadevanje Avstrije po rešitvi še odprtih določil državne pogodbe.¹⁵⁶

Ko je meseca septembra podpredsednik zveznega zbora skupščine SFRJ Bogdan Osolnik govoril o napovedanem „štetju posebne vrste“,

je opozoril, da neizpolnjevanje avstrijske državne pogodbe ne bi pomenilo le nasprotovanje meddržavnemu pravnemu dokumentu, ampak tudi „kršenje političnega reda v tem delu sveta po drugi svetovni vojni“. O avstrijski manjšinski politiki pa je dejal: „Ni mogoče zanikati, da je zakon o preštevanju manjšin, ki ga je sprejel avstrijski parlament, ter izvajanje pravic manjšine iz tega preštevanja v prvi vrsti v nasprotju z določili državne pogodbe. Danes, 21 let po tem, ko smo podpisali državno pogodbo, se je v Avstriji začelo zastavljati vprašanje: kje živijo Slovenci? Namen štetja manjšine očitno ni ugotoviti, kje še žive Slovenci, temveč kje na Koroškem Slovencev ni več, in na ta način omejiti izvajanje državne pogodbe.“ Poleg tega je Osolnik nastopil tudi proti tezi o pravici manjšin do asimilacije, ki jo je začel zlasti zagovarjati Willibald Pahr.¹⁵⁷

Medtem ko je uradna avstrijska politika podudarjala, da je s sedmojuljsko zakonodajo člen 7 državne pogodbe izpolnjen, mestoma pa celo presežen, je moral kancler Kreisky v tem času vendar priznati, da temu le ni tako. Na to kaže njegovo opozorilo, po katerem predstavlja „najdena“ manjšinska ureditev „maksimum“ tega, kar se je dalo doseči „v demokraciji, ki skrbi za konsenz“ (med političnimi strankami). Nadaljeval je, da je v Evropi malo držav, v katerih bi imele manjšine vse tiste pravice, ki jim jih nudi zakon o narodnih skupinah(!). Poleg tega napovedano „tajno ljudsko štetje“ ne predstavlja ugotavljanje manjšine, že zavoljo tega ne, ker bo izvedeno po vsej državi (in ne morda le na manjšinskem ozemlju). Glede odnosov z Jugoslavijo pa je kancler Kreisky v nasprotju z

V Železni Kapli so se spet srečali folklorni ansambli

„Slovensko prosvetno društvo „Zarja“ letos drugič prireja folklorno srečanje v Železni Kapli. Namen tega srečanja je, da se med seboj spoznamo in pokažemo občinstvu plesne, ki so jih pred nekaj stoletji plesali naši predniki. To ljudsko izročilo hočemo ohraniti, kakor tudi naše narodne pesmi in naš jezik.

V našem kraju poleg pevskih zborov deluje mlad tamburaški zbor in kar štiri folklorne skupine, ki se bodo predstavile. S tem pa hočemo doseči, da našim letoviščarjem, ki preživljajo svoje počitnice pri nas, nudimo nekaj prijetnih ur. Mogoče so prav folklorne prireditve poleg naše lepe narave za marsikaterega turista najbolj privlačne in se le-ti z lepimi spomini vračajo na svoje oddaljene domove.“

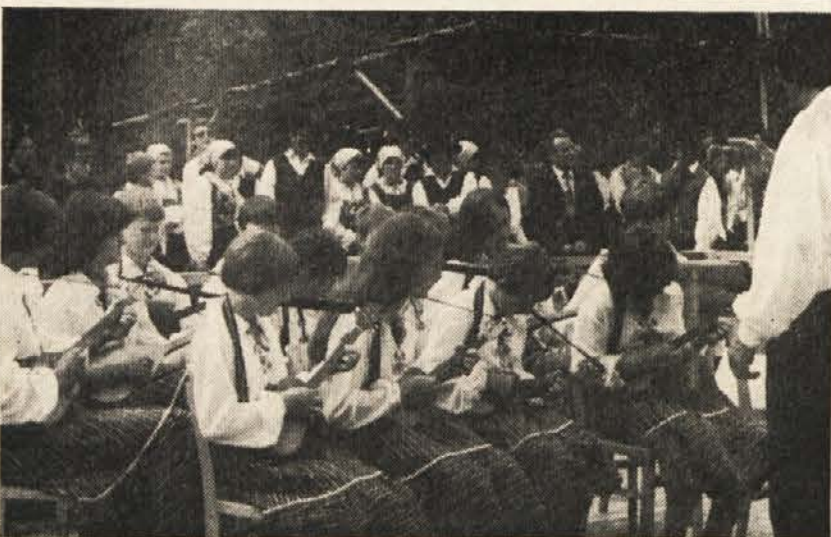

Foto: V. Kokot

Celovski sejem priznana središče evropskega gozdarstva in lesne industrije

Kot smo že poročali, se bo letos pričel tradicionalni Celovski lesni sejem v soboto 12. avgusta, trajal pa bo tja do 20. avgusta 1978. Sodelovalo bo 1600 razstavljalcev iz tridesetih držav sveta. Razstavniki prostora obsega 103.000 m², od tega 34.000 m² v halah. Odprti pa bo sejem vsak dan od 9. do 18. ure. Vstopnina pa bo znašala 35 šilingov.

Sejem bo nudil obiskovalcem razne usluge, tako je za domače in inozemske udeležence za časa zasedanja na razpolago kongresni biro, na razpolago pa bodo obiskovalcem tudi šolane sejemske hostese, sejemski poštni urad s priložnostnim pečatom lesnega sejma, čuvana parkirišča, sejemski otroški vrtec s šolanim osebjem, Celovška sejemska izkaznica in brezplačen prevoz od sejemskih parkirišč in glavnega kolodvora do sejmišča.

Težišče ponudbe je letos na treh področjih:

■ Osnovna proizvodnja in transport lesa, semkaj spadajo obdelava tal, stroji za pridobivanje lesa, žerjavi za nakladanje lesa, transportna vozila, razna dvigala, stroji za gradnjo cest itd.

■ Žagarstvo in obdelava lesa — lahko si bomo ogledali razne tračne žage, stroje za obvejevanje, stroje za obdelavo lesa, sušilnice za les, krožne žage, naprave za drobljenje, merilne naprave za okrogel in žagan les, naprave za brušenje žag, silose, naprave za sortiranje lesa itd.

■ Lesni sejem pa ponuja obiskovalcem tudi razne lesne proizvode kot na primer okna in vrata, furnirje, parkete, lesene montažne hiše, profiliran les, pohištvo, vezane plošče in iverice itd.

Poleg obširne ponudbe bodo na lesnem sejmu tudi razna mednarodna zasedanja, tako na primer mednarodni gozdarski in lesni simpozij, delovno zasedanje evropskih novinarjev lesne stroke, avstrijsko-italijanski dan lesne trgovine in Korški žagarski dan.

Da je Celovski lesni sejem mednarodno priznan, nam prikazuje dejstvo, da je obljubilo svoj obisk več evropskih ministrov. Ob tej priložnosti pa se bosta srečala na strokovnih razgovorih tudi nemški zvezni minister za prehrano, kmetijstvo in gozdarstvo, Josef Ertl in avstrijski zvezni minister za kmetijstvo in gozdarstvo dipl. ing. Günter Haiden.

Treba pa je tudi omeniti, da je lesni sejem v Celovcu izrednega pomena za gospodarske stike zahodnega sveta z vzhodom. Napovedane so namreč strokovne delegacije iz Romunije, Bolgarije, Madžarske, Poljske, Češkoslovaške in Sovjetske zveze. Vsa ta dejstva kažejo, da Celovski lesni sejem postaja vedno bolj priznana središče evropskega gozdarstva in lesne industrije, s tem pa tudi mednarodnega sodelovanja na teh področjih.

To je med drugim v svojih pozdravnih besedah povedal predsednik SPD „Zarja“ Peter Kuhar, ki je številnim obiskovalcem v imenu društva preteklo nedeljo na prostoru pred hotelom Obir v Železni Kapli izrekel dobrodoščilo. V Železni Kapli je ta dan bil res pravi praznik folklorne, saj je na prireditvi sodelovalo kar devet ansamblov in sicer iz Preddvora pri Kranju, Folklorna skupina Lip iz Slovenskih Konjic, SKD iz Globasnice, nemška folklorna iz Bele-Železna Kapla ter štiri plesne skupine in tamburaški zbor „Zarje“.

Prireditve se je pričela s povorko skozi trg, kar je dalo posebno lepo sliko in vtis radovednim obiskovalcem. Tu je treba še naglasiti, da je lep okvir dala še godba na pihala iz Slovenskih Konjic, ki je igrala tako na čelu povorke kakor tudi med prireditvijo. Celoten spored katerega so pričeli mladi tamburaši pod vodstvom Ota Wutteja, se je odvijal v pestrosti različnih plesov, ki so jih izvajale posamezne folklorne skupine. Brnele so številne filmske kamere in fotoaparati letoviščarjev, ki so v svoje objektivne beležili čudovite plesne točke. Dobro izvedeni plesi ter raznolikost noš in ansamblov je gledalcem res nudila enkratno pašo za oči. To je občinstvo tudi nagradilo letoviščarjev, ki so v svoje objektivne beležili čudovite plesne točke. Dobro izvedeni plesi ter raznolikost noš in ansamblov je gledalcem res nudila enkratno pašo za oči. To je občinstvo tudi nagradilo letoviščarjev, ki so v svoje objektivne beležili čudovite plesne točke. Dobro izvedeni plesi ter raznolikost noš in ansamblov je gledalcem res nudila enkratno pašo za oči. To je občinstvo tudi nagradilo letoviščarjev, ki so v svoje objektivne beležili čudovite plesne točke.

Drugo srečanje folklornih skupin v Železni Kapli je res bilo enkratno doživetje in lepo je, da so v Železni Kapli obljubili, da bodo podobno prireditev pripravili tudi prihodnje leto. Končno pa nikakor ne gre prezreti poskočnih viž, ki jih je v družabnem delu zaigral domači ansambel „The Spiders“ in nenačadnje odlične postrežbe hotela Obir.

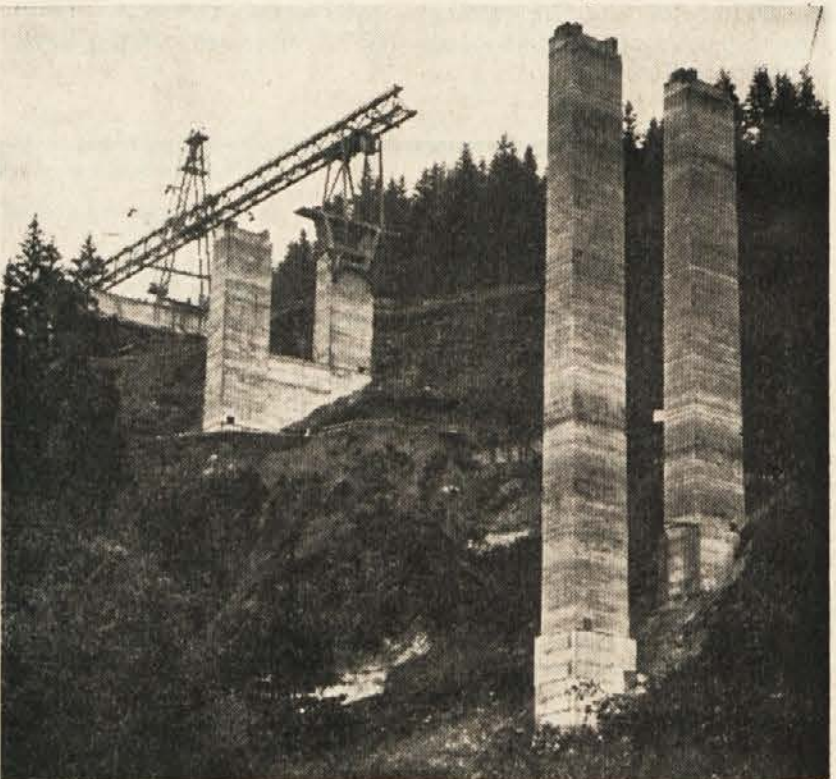
Pasijonska igra v Šentjanžu

Pred štirinajstimi dnevi je Farna skupnost Šentjanž uprizorila v far-ni cerkvi pasijonsko igro, ki se v glavnem naslanja na škofjeloški pasijon iz leta 1721. Zakaj „naslanja“? Šentjanžani so namreč igrali po tekstovni predlogi Nikoleta Kureta, ki je v 30-ih letih škofjeloški pasijon prikril za amaterske gledališke družine. Ne bom se spuščal v globljo polemiko s to predlogo, ker jo poznam zgolj po izročilu pričujoče uprizoritve, ampak ob poznavanju škofjeloškega originala se mi zdi, da je mnogo spremenjenega in tudi izpuščenega. Kar se tiče krajšanja in sprememb, ki so nastale zaradi skrčenja zunanjega naravnega uprizoritvenega prostora na odrsko škallico, oz. v tem primeru v cerkveni ambient je opravičljivo in v tem primeru predstave v cerkvi izredno posrečeno. Vprašanje pa si zastavljam ob tekstovnih spremembah, ki to literarno predlogo do neke mere nasilno spreminjajo. Tovrstni „smrtni greh“ je prof. Niko Kuret že napravil s spremembo Drabosnjakovega izgubljenega sina, ko je Parolcusa iztrgal z jezika enega najlepših ali pa kar lahko trdimo najlepši prolog slovenske komedio-grafije in mu položil v usta neduhovito brezvsebno govoričenje, ki je prologu vzelo vso dinamiko, ritem in komedijsko sočnost.

Škofjeloški pasijon je nastal leta 1721. V tistem obdobju se je začela slovenščina uveljavljati predvsem v cerkvenem življenju, če omenimo samo glavne buditelje: Janeza Svetokriškega, Hipolita, Matijo Kastelica. Tako so škofjeloški kapucini po vzoru procesij na veliki petek, ki so sicer potekale v nemščini v različnih krajih, prvič vodili to procesijo v slovenskem jeziku. Prevajalec teksta sicer ni znan, pripisujejo pa prevod patru Romualdu, ki je te procesije organiziral in vodil. Besedilo prilagojeno jeziku preprostega ljudstva obsega pesnitve v trinajstih dramatičnih podobah. Posamezne skupine „igralcev“ so se premikale na vozu, na konjih ali pa peš, nekaj prizorov pa se je odvijalo na manjših odrih, oder je včasih nosilo do 20 (!) mož, na katerem je bilo tudi do deset ljudi. Sprevod je vodil vodnik v rdeči halji, njega pa so spremljali smrti s bobnom, zastavonoša in skupina otrok. Vso to gledališko procesijo pa je spremljala množica gledalcev. Šentjanžani so se lotili s to uprizoritvijo jako zahtevne naloge, ki so jo po svojih amaterskih zmognostih dokaj dobro rešili. Moram pa reči, da bi pod danimi pogoji lahko marsikaj izpadlo boljše. Ne bom se spuščal v ostro profesionalno kritiko, rad bi pa nakazal nekaj največjih gledaliških napak, ki bi se dale v bodočnosti zbrisati. Ob izredno dobri akustiki v cerkvi je bil pevski zbor včasih prekriceč in ob močni jakostni spremljavi orgel tekstovno ostal nerazumljiv. Solist je vzbudil glasovno občutek profesionalnega opernega pevcu, razumljivost njegovega teksta pa je žal tudi bila „operna“, ker se vsebina ni razumela. Fanfare dramaturško vsebinsko marsikdaj niso bile na mestu, logičnost premikov, mizanscene in tudi dialogov je marsikdaj hudo trpela. Najbolj pa me je motilo kronanje, bičanje in zasramovanje Kristusa, ki je izzvenelo jako otročje-primitivno, banalno. Žal tudi lučni efekti niso bili izrabljeni, ker so bili reflektorji v glavnem le luč, ki jo prižgem, ne pa vsebinsko, dramaturško in scensko pomagalo. Vsekakor pa se bi morala ta uprizoritev ohraniti in v določenih obdobjih obnoviti z nekaterimi popravki.

Trdno voljo in povezanost šentjanške igralske skupine, ki združuje vse vaščane, pa bi bilo treba gojiti naprej z dosedanjim elanom, s istim pogumom se bi morali lotiti tudi prihodnje, seveda v določenih časovnih presledkih s pasijonom. Morda bi bilo celo zanimivo, da se lovske uprizoritve postavijo na tradicionalne atrakcijske temelje? S takšno vnašo in igralsko zagnanostjo bi se ta požrtvovalna igralska skupnost morda nekoč lolila našega domačega koroškega slovenskega pasijona. Drabosnjak bi to vsekakor zaslužil, šentjanški igralci, ki so se ob škofjeloškem tako dobro izkazali bi se gotovo tudi s trdnim pogumom in zagnanostjo spoprijeli z našim kostanjanskim porednim pavrom.

Turska avtocesta - „stonoga“ v zraku

Slika jasno demonstrira s kakšnimi težavami so soočeni graditelji Turske avto ceste in to predvsem na odseku v dolini Liesortal. Procejšen del te ceste poteka na visokih betonskih stebrih, ki dosežejo tudi do sto metrov višine. Fundacija teh stebrov je izredno težavna.

V kratkem bodo odprli približno 4 km Turske avtoceste, ki bo na odseku Liesortal dolga 16,5 km. Ostalih 12,5 km do Gmünda pa bo vodilo čez devet dolinskih prehodov, po visečih mostovih s skupno dolžino 7.827 m. Ta del je trenutno najbolj težko gradljiv del vseh avtocest v Avstriji.

Sicer po današnjem stanju tehnike pri izgradnji takih monumentalnih umetniških zgradb ni posebnih težav, pri mostovih Turske avtoceste v Liesertalu pa pride do komplikacij, ker le-ti ležijo v geološko še mladi erozijski dolini, bregovi pa so strmi in svet plazoviti.

Turska avtocesta bo torej vodila pretežno po visečih mostovih. Vsakih 50—55 m bodo postavili stebre, zasidrali pa jih bodo 35 m pod zemljo, v globino, v kateri so tla dosti stabilna. Približno 130 takšnih stebrov bo nosilo skozi zrak avtocesto, podobna bo tako velikanski stonogi.

Stebri bodo zasidrani s približno 4.500 posebnimi sidri, od katerih bo vsako imelo nosilno zmognost od 75 do 170 ton. Da bo pa varnost mostu zagotovljena tudi v bodočnosti, bodo eksperti v določenih obdobjih opazovali in merili gibanje pobočij in moč sider. Če bi bilo potrebno pa bodo krotili goro še z dodatnimi tehničnimi napravami.

28. mednarodni gorenjski sejem

v Kranju,
11.-21.
avgusta '78

- UMETNA OBRT: stilno pohištvo rezbarstvo
 - GOSTINSTVO: pečenje vola, specialitete na žaru, morske ribe
 - VELIKO ZABAVIŠČE: bogat zabavni program od 19. do 24. ure (konkurenčne cenel)
- 3000 proizvajalcev — 8000 artiklov

Občani Pliberka zahtevajo dvojezičnost v otroških vrtcih

Zastopniki slovenskih organizacij v občini Pliberk — Enotna lista Pliberk (EL), Farna mladina Vogrče, Krajevni odbor ZSM, Mladinski klub Šmihel, Posojilnica Pliberk, SPD „Edinost“, Zveza koroških partizanov, Kmečka gospodarska zadruga, Farna mladina Pliberk, KPD Šmihel, Krajevni odbor NSKS, Krajevno zaupništvo ZSO, MPZ „Podjuna“, Posojilnica Šmihel, SPD „Peca“ — so v torek 25. julija naslovili na mestno občino Pliberk pismo s podpisani predstavnikov omenjenih organizacij z zahtevo po dvojezičnosti v otroškem vrtcu občine Pliberk. Vsebinsko pismo v celoti objavljamo.

Slovenci predstavljamo v občini Pliberk dokaj pomemben kulturni, gospodarski in politični dejavnik. Tem bolj smo začuden, da je slovensčina na področju predšolske vzgoje izrinjena iz javnega življenja, da na področju predšolske vzgoje v naši občini ne vlada enakopravnost. Ker na področju predšolske vzgoje v občini Pliberk ni enakopravnosti, pripadniki slovenske narodne skupnosti le redko po-

šiljajo svoje otroke v enojezični otroški vrtec. Slovenci starši stojijo pred dejstvom, da za ceno boljše predšolske izobrazbe svoje otroke izpostavijo nevarnosti germanizacije. Ker starši tega ne želijo, ima slovenski otrok slabšo osnovo za nadaljnje šolanje. To stanje pa nasprotuje osnovni vsebini člena 7 avstrijske državne pogodbe, mnogim drugim mednarodnim predpisom in določilom (kot helsinški sporazum, deklaracija o človekovih pravicah in mednarodni pakt OZN o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah), v protislovju pa je tudi z avstrijsko ustavo, ki zagotavlja vsem državljanom enake pravice. Zato podpisani pozivamo mestni svet občine Pliberk, da najhitreje ukrene vse potrebno za enakopravnost v otroškem vrtcu. Pripravljeni smo konstruktivno sodelovali pri izdelavi vzgojno-pedagoškega in didaktičnega programa za dvojezično vzgojo. Opozarjamo na to, da je treba ljudi, ki delajo na tem področju, ustrezno šolati.

To našo zahtevo pravno utemeljuje vsebina avstrijske ustave, splošni občinski red, nenazadnje pa opozarjamo tudi na to, da slovenski občani plačujemo davke in opravljamo vse obveznosti občine Pliberk.

Globoko smo prepričani, da je naša pravična zahteva po enakopravnosti najmlajših tudi v interesu nemškogovorečih demokratov, nikomur ne škoduje in je korak naprej k mirnemu sožitju obeh narodov in nadaljnjem razvoju gospodarstva v naši občini.

V upanju, da bomo našli razumevanje in dobili pozitiven odgovor,

Vas pozdravljamo

Globoko smo prepričani, da je naša pravična zahteva po enakopravnosti najmlajših tudi v interesu nemškogovorečih demokratov, nikomur ne škoduje in je korak naprej k mirnemu sožitju obeh narodov in nadaljnjem razvoju gospodarstva v naši občini.

V upanju, da bomo našli razumevanje in dobili pozitiven odgovor,

Vas pozdravljamo.

Enotna lista Pliberk (EL)	Farna mladina Pliberk
Farna mladina Vogrče	Katoliško prosvetno društvo Šmihel
Krajevni odbor ZSM	Krajevni odbor NSKS
Mladinski klub Šmihel	Krajevno zaupništvo ZSO
Posojilnica Pliberk	MPZ-Podjuna
SPD-„Edinost“	Posojilnica Šmihel
Zveza koroških partizanov	SPD-Peca
Kmečko-gospodarska zadruga	

Iz kmečkega socialnega zavarovanja

S 1. januarjem 1979 pričnejo veljati nova zakonska določila za takoimenovano „Wanderversicherung“ (5. in 6. novela k B-PVG). Ta nova uvedba je zanimiva za tiste zavarovance, ki so v teku svojega poklicnega življenja pridobili čas zavarovanja po različnih zakonih. Prizadete so na primer osebe, ki so delale kot samostojni kmetje kot tudi nesamostojno ali ki so bile deloma obrtniki, deloma pa kmetje.

Nova zakon, ki bo pričel veljati 1. januarja prihodnjega leta, bo v določenem primeru, odvisno od razmer, lahko vplival v korist ali pa tudi v škodo zavarovanca.

Važno v tej zadevi je sledeče: Nova

določila takoimenovane „Wanderversicherung“ veljajo za vse, ki bodo zaprosili za pokojnino od 1. 1. 1979 naprej. Prav tako bodo veljale tudi prošnje od 2. decembra 1978 naprej. Prošnje pa, ki bodo predložene najkasneje do 1. 12. 1978, bodo obravnavane po še do sedaj veljavnem zakonu.

Zavarovanci, ki bodo do tega roka izpolnili vse pogoje za prošnjo za pokojnino, imajo možnost izbire — ali hočejo imeti obravnavane prošnje v okviru starega ali pa novega zakona. Da pa bodo zavarovanci sami lahko odločili, katera rešitev bi bila v danem slučaju boljša, bo koroški deželni urad za kmečko socialno zavarovanje podvzel sledeče ukrepe: pri vseh prošnjah za pokojnino, ki padejo že pod nova določila, bo naredil proračun za pokojnino, ki bi jo zavarovavec dobil po sedaj veljavnih predpisih in pa tudi za pokojnino, ki bi jo prejel po novih določilih, ki bodo pričela veljati 1. 1. 1979.

Vsak, ki so zaprosil za pokojnino bo dobil oba proračuna pismeno in sicer s pojasnilom, kako bi prošnja za pokojnino od 2. 12. 1978 naprej vplivala na višino pokojnine.

Kmečka socialna zavarovalnica bo poleg tega rada dala vsa potrebna pojasnila. Pri tozadevnih vprašanjih se torej obrnite na deželni urad v Celovcu, Gabelsbergerstraße 13 ali pa ga obiščite v dneh uradovanja.

Slovensko prosvetno društvo „Rož“ v Št. Jakobu v Rožu vabi na

MIKLOVO ZALO

v nedeljo 6. avgusta 1978 ob 20. uri v farni dvorani v Št. Jakobu v Rožu. Nastopajo domači igralci SPD „Rož“ v režiji Petra Slickra.

Prisrčno vabljeni!

SPZ obvešča

Likovna kolonija „Vuzenica 78“ bo letos med 20. in 26. avgustom. Mladi likovniki se bodo letos urili večini grafike, seveda pa bo med bivanjem v Vuzenici ob Dravi tudi dovolj časa za izlete in kopanje. Tako bodo imeli priložnost nekaj lepega ustvariti in kot spomin prinesli s seboj domov. Udeleženci kolonije naj bi bili stari vsaj 9 let. Navzgor ni omejitve, vendar običajno sprejemamo udeležence do 20. leta starosti. Ker je še nekaj mest na razpolago je rok prijav podaljšan do 15. avgusta in sicer na naslov: Slovenska prosvetna zveza, 9020 Celovec, Gasometergasse 10/I tel. (0 42 22) 32 5 50

BILČOVŠ

Obnovitev cerkve v Želučah

V zatišju je nekoč samevala vas Želuče s cerkvo na svoji ravnini, zahodno od Bilčovsa. Na zapadu nas je ločil strm hrib od zunanega sveta, na jugu pa nam je zapirala Drava pot do železnice in deželne ceste. Napravila pa je reka Drava ovinek okrog naše vasi in nam s tem ohranila zemljo, ki nas je prebranjevala dolga stoletja od naselitve naših prednikov. Pred 10 leti pa so zaježili Dravo in zgradili elektrarno, ki nam daje luč v naših domovih. Občine Bilčovš, Št. Jakob v Rožu in prejšnja občina Loga vas pa so združeno financirale gradnjo Dravskega mostu in nam s tem omogočile avtopromet tudi na drugo stran Drave. Občina Bilčovš, pod županom Hanzijem Ogrisom nam je zgradila s pomočjo deželne vlade tudi lepo cesto. V enem desetletju se je pri nas zasukal svet za 180 stopinj in hvaležni smo vsem, ki so tedaj k temu pripomogli. Ker pa ima vsaka stvar dve strani, ima tudi zaježena Drava svojo drugo stran. Povišala se je z jezom talna voda, ki našemu prebi-

Weber, Franc Bister pd. Turk, Hanzi Žnidar pd. Kovač, Gregor Rajhman pd. Ravbar.

Zahvala pa gre seveda vsem, ki so žrtvovali čas ali pa denar in s tem prispevali k obraniti naše cerkve. Posebna zahvala velja tudi deželnemu konzervatorju Hartwagnerju.

Pripomniti je še treba, da je prelat Zechner, ki se vedno trudi za nas Slovence, te dni obhajal trojni jubilej:

Slovensko prosvetno društvo „Rož“ v Šentjakobu v Rožu vabi na

POLETNO NOČ

ki bo v soboto 19. avgusta 1978 ob 20. uri v šotoru za občino v Šentjakobu.

Igra: ansambel „ŠTIRJE KOVACI“ iz Slovenjega Gradca.

Prisrčno vabljeni!

Slovensko prosvetno društvo „Herman Velik“ Sele-Kot vabi na pevsko prireditev

„SREČANJE OKTETOV“ v spomin Hermanu Veliku

v nedeljo 6. avgusta 1978 ob 14. uri pri šoli na Kotu. V slučaju slabega vremena pa v šotoru.

Sodelovali bodo: Ženski oktet iz Obirskega, dekliški oktet iz Sel, oktet Donit iz Sodražice in Šentjernejski oktet.

Prisrčno vabljeni!

lej: 11. julija 52-letnico mašništva, 13. julija 77-letnico rojstva, 17. julija pa še god. Ob tej priložnosti mu iskreno čestitamo in se mu zahvaljujemo za njegovo neutrudljivo delovanje. Prisrčno pa se zahvaljujemo tudi župniku Kasslu za njegovo prizadevanje.

Vrnimo se še enkrat nazaj k naši reki Dravi. Star pregovor pravi: Drava je svoja „frava“, to se pravi, da dela po svoje. Večkrat, posebno kadar je narasla, nam je že bila v strah in trepet. Odnos nam je v davnih časih prvo cerkev, rešil se je tedaj samo en zvon. Vaščani pa niso obupali, postavili so si do leta 1638 novo cerkev. V tem času je pustil narediti tedanji cerkveni ključar, Jurij Bister tudi oltarje v cerkvi v Želučah.

Sedaj pa vsi upamo, da Drava nikoli ne bo več tako svojeglava, da bi ogrozila našo vas.

Slovensko prosvetno društvo „Jepa-Baško jezero“ prireja v petek 11. avgusta 1978 ob 20.15 uri v kulturnem domu v Ločah

FOLKLORNI VEČER (slovenske narodne pesmi in plesij)

Nastopajo: folklorna skupina „Zarja“ iz Železne Kaple, sestri Velik, moški zbor domačega društva in tamburaški ansambel iz Loč. Povezuje dr. Reginald Vospernik.

Prisrčno vabljeni!

JANEZ ŠVAJNCER

31

Pridi k potoku

„Nisem mislil tako daleč naprej,“ je neprizadeto odgovoril Dolfe. „Zdravniki naj študirajo. Mene ne bodo dobili v železno gajbico. Popijem samo toliko, kolikor lahko nesem. Kar je več, skožlam in odserjem.“

„Lahko bi vam rekli, da ste svinja. Preslišal sem vaše kozlanje in sranje in se vam pridružil, ker sem... Danes sem otožen.“

„Otožen pa otožen. Mene tudi zagrabi, ko odpada listje z dreves.“ Dolfe je pokazal v lipo. „Bo še nekaj dni trajalo, preden bo gola. Zato imava še dovolj časa, da ne bova otožna.“ Poklical je v okno. „Manka! Prinesi nama dva vinjaka!“

„O, Gregor! In ti, Dolfe!“ se je veselo oglasila natararica Manka. „Zadnji čas je,“ pogledala je Šipka, „da si se spet prikazal. Sem si že mislila, da sem se ti kaj zamerila. Ko ste praznovali ravnateljev rojstni dan, nisi bil poseben zgovoren. No ja, zanašalo te je in zatikal se ti je jezik. Kadar je tako, sama po sebi vem, da preostane samo še postelja.“

„Nikar ne žali,“ je zamerljivo rekel Dolfe in se nagnil h Gregorju Šipku. „Tale ni zdrava, če si koga ne izposodi. Mene se ne upa nadlegovati, ker ji vrnem dvojno porcijo. A ne, Manka?“

„Ti si tako povezan s samim hudičem. Tebi ne pride nihče do živca. Sploh bi rada vedela, kako se ti to posreči. Saj si ja tudi ti iz mesa in kosti.“

„Dobre vage,“ je zadovoljno rekel Dolfe. „Ne košatim se in zaradi tega se mi še ni napel trebuh. Tovariš učitelj, bova še enega?“

„Dolfe, reci mi kar Gregor. Kaj me boš tituliral z učiteljem.“

„Tako je prav, ja. Če smo iz enega kraja, moramo držati skupaj in se tikati. Manka, le pojdi k svoji mizi in

pomij kozarce, da se bodo svetili. Rad bi Gregorja na samem nekaj vprašal.“

„Ti kar vprašaj. Saj bi ga tudi tedaj, če bi bila ob tebi cela gora ljudi. Rada bi imela tvoj jezik.“

„Nikar se ne delaj ponižne. Ti nisi še nikomur ostala dolžna zadnje besede. Lahko pa tudi slišiš, kaj bom Gregorja vprašal. Jaz ne lazim za plotovi. Povem naravnost, kar mi pride na jezik.“

„Resnicoljubnost je lepa čednost,“ je pritrdil Gregor Šipek in nabiral obraz, ko je Dolfe rekel:

„Pridem naokoli in slišim marsikaj. Ne nasedam govoricam. Zmeraj si pravim: Dolfe, najprej premisli, potem zini. Kaj je res, da se sučeš okoli žensk v novi trgovini? Nič ne vem, samo vprašam. Jaz bi rekel, da ti je bolj všeč Dora. Mlada je in tvojih let. Gliha vkup štriha. Ljudje pravijo, da se ogrevaš za poslovodkinjo Zalo Merhar. Tudi jaz bi jim pritegnil, čeprav se nočem mešati v tvoje zadeve. Katero si boš izbral, tista bo tvoja. Če te bo hotela imeti. Preveč nobene ne nadleguj. Hruška odpade, ko je zrela. Zapomni si to in ne trgaj pecljev, da ne poškoduješ vej.“

„Dolfe, malo se le ugrizni v jezik,“ se je oglasila natararica Manka. „Ni ti treba butniti naravnost.“

Saj to je tisto. Za hrbtom vsak osel riga. Povem naravnost. Zamera je večja, plačilo pa tudi. No, Gregor, srkniva še malo, da se ti bo razvezal jezik. Počakal bom, ti pa povej, ko boš pri volji.“

„Nerodno je vsekakor, kar hočeš izvrtati iz mene,“ je rekel Gregor Šipek. „Zveni kot spoved. Kaj naj ti povem? Ti si z vsem na tekočem. Bolje veš, kakor jaz sam, da zahajam v novo trgovino. Toda, ali si pomislil, da prihajajo vanjo tudi učiteljice in naš ravnatelj? Kupujemo, kupujemo.“

„Zakaj se ti je naenkrat zataknilo? A ne, da bo tisto šele prišlo, kar mene zanima. Pametno je, da mi poveš. Dosti pridem naokoli. Ljudje sprašujejo in jaz jim odgovarjam. Seveda nobenega ne brigajo podrobnosti. Je že tako, da ste učitelji na tarči bolj kot mi drugi. Ja, še tole sem slišal, da misliš prevzeti Zalino psičko Abo.“

Gregor Šipek je prevrnil kozareček z vinjakom.

„Nič hudega, nič hudega,“ je zategnil Dolfe. „Manka, pobriši, da ne bova mokra. Kdo od nas že ni kdaj prevrnil kozarce? Zgodi se, zgodi in kljub temu ostanemo živi. Gregor, to ti pa rečem, da ne bi bilo slabo, ko bi ustregel Zalini želji.“

„Človek božji, nehaj streljati!“ je vzkliknil Gregor Šipek. „Počasi bom začel verjeti, da si vseved. Pa ni še minilo četrte ure, ko sem tam pod lipo srečal Zalo, ti pa mi že trobiš. Kaj si imel brezlično zvezo in ti je prišlo v ušesa?“

„Nikakor ne. Videl sem vaju skupaj.“

„Skupaj?“ Natararica Manka se je zahihitala.

„Tako se reče.“ Dolfe se ni dal motiti. „Psička Abo je bila z vama, zato sklepam, da sta jo imela v mislih. Pa tudi sam vem, kar ni nobena skrivnost, da Zala pušča psičko v stanovanju. V trgovino je ne more vzeti. Le kaj bi ljudje rekli. Tu pri nas bi zamižali na eno oko, na občini pa ne. Takoj tisto uro bi imela na vratu sanitarno inšpekcijo. Sem že imel opraviti z njo, ko nam je iz hiše tekla gnojnica na cesto. Samo malo je smrdelo, dedec z aktovko pa je zagnal tak vrišč, kakor da so mu s pijavkami puščali kri. Toliko da sem ga pomiril, ko sem mu obljubil, da bom takoj speljal gnojnico na travnik. Prinesel sem motiko in mi je verjel. Nisem se takoj lotil posla. Pustil sem gnojnico teči še tri mesece po tistem. Potem se mi je zdelo noro, da z občine ni bilo nikogar več blizu. Skopal sem jarek in zdaj imam božji mir.“

„Dolfe, tvoj moped je v nevarnosti,“ je rekla natararica Manka.

Dolfe je skočil ko naelektrjen in stekel na prag točilnice. Od tam je zavpil: „Roke proč!“ in preplašil otroke, da so spustili kamne iz rok in jadrno zbežali čez cesto.

„Tako jih ne bi smel prestrašiti,“ je očitala natararica Manka. „Pridejo pod avtomobilska kolesa in kdo bo odgovarjal. Jaz ne, ti!“

Dolfe je zamrmral: „Si se pa spet iznebila svoje modrosti.“ Nagnil se je k Šipku. „Le vzemi psičko Abo. Boš videl, ne bo ti žal. Nič ne rečem, kaj se ti obeta, zastoj ne bo. Moram iti. Adijo! Eh, skoro bi bil pozabil. Manka, plačam. Na, tu imaš, drobiž je tvoj.“

Kako se je treba učiti

Spet je za nami eno šolsko leto. Žal je prišlo kupe nezadostnih ocen in nič manj razočaranja staršem. Starši se vse pogosteje sprašujejo, kje so vzroki slabemu uspehu in kako naj ravnajo v bodoče, da zaključek leta ne bo porazen.

Vedno znova in znova ugotavljamo, da se šolarji ne znajo prav učiti in neekonomično izrabljajo čas. Marsikateri učenec pozablja, da bi učno snov mnogo hitreje in trajneje osvojil, če bi jo doma še isti dan vsaj skrbno prebral ali pa če bi čimprej napisal nalogo, čeprav jo bo učitelj šele čez tri ali štiri dni pregledal.

Čas učenja naj bo z dnevnim redom točno predviden. To je najlepše realizirano v vzgojnovarstvenih ustanovah, kjer učenci vsak dan ob istem času sedajo k šolskim dolžnostim in

HOTEL "PAKA" iz VELENJA
(Slovenija)
vas vabi v nočni bar,
tel. 063-851-220.
Obiščite restavracijo "Jezero",
tel. 063-850-170.

— kot vemo — imajo uspehe. To skušajmo doseči tudi doma. Seveda pa moramo upoštevati starostne razlike. Učenci višjih razredov potrebujejo več časa za učenje.

Velikokrat grešimo tudi s tem, da otroka takoj, ko se vrne iz šole, silimo k domači nalogi, dasiravno bi moral imeti najmanj dve uri odmora. V tem času mu ne nalagajmo dela, ki zahteva velik telesni in duševni napor. Učenca naj se loti spočit. Skrbimo, da bo čas, določen za učenje, racionalno izkoristil. Sedeti pri knjigi še ne pomeni učiti se. Izogibajmo se tistega večnega, stereotipnega velevnika „uči se“ in zopet „uči se“. Če vidimo, da otrok ne more sestiti h knjigam, bo koristno, če si vzamemo pol urice časa in se skupno z njim sprehodimo po učni snovi. Učenje naj začne z lažjim delom, najbolje s ponavljanjem lekcije, ki se je naučil že prejšnji dan, s predmetom, ki je zanj zanimivejši in lažji. Šele potem naj preide na novo gradivo in postopno pospešuje tempo dela.

Ugotavljamo tudi, da učenci šolski pouk premalo cenijo in ga premalo izrabljajo. Vsaj polovico učnega dela bi moral učenec opraviti v šoli. Kdor je v šoli pazljiv in z učiteljem sodeluje, bo imel doma veliko manj posla. To je potrebno otroku razložiti tako, da bo razumel, da s pazljivostjo v šoli največ koristi sam sebi.

Kako shranjujemo živila

Čim bolj sveža so živila, tem bolj so okusna, tem več vitaminov in rudnin je v njih. Prizadevamo si za zdravo prehrano, zato je prav, da se seznanimo s pravilnim načinom shranjevanja živil. Kaj nam pomaga, če se potrudimo po zelenjavo na trg, pa nam potem v devh dneh ovene in se posuši. In zaman je vse veselje nad okusnim, lepim mesom, če ga napačno shranimo v hladilnik: že naslednji dan bodo zrezki suhi in zgrbančeni. Kako torej, da ne bomo ravnali napačno.

● Mleko, smetana, sir in jajca sodijo v hladilnik. Ker pa so vsa ta živila zelo dovzelnja za najrazličnejše vonjave, jih prej skrbno zavijemo ali pokrijemo. Če tega ne storimo, bo imelo mleko čuden okus, sir prav tako. Ko načnemo vrečko ali tetrapak z mlekom, odprlino spnemo s ključko za obešanje perila in šele nato spet postavimo v hladilnik. Jajca pa shranimo, če imamo možnost, na hladen in zračen prostor, ne v hladilnik. Hladilnik je le rešitev v sili. Je sicer hladen, zrak v njem pa je suh in ker imajo jajca porozno lupino, se zlahka navzamejo ne-ljubih priokusov. Jajc ne kupujemo v večjih količinah, le toliko, kolikor jih bomo potrebovali za nekaj dni, če jih moramo hraniti v hladilniku. Sir zavijemo v aluminijevo folijo, shranimo pa v predelku za zelenjavo, na dnu hladilnika. Nekaj ur preden ga nameravamo uporabiti, ga vzamemo iz hladilnika, da se ogreje na sobno temperaturo. Le tako bo sir dobil svoj prvotni okus. Mehki siri, kot sta na primer camembert ali brie, še niso povsem dozoreli. V hladilnik jih damo le tedaj, kadar jih nameravamo pojedsti čez nekaj dni. Mraz v hladilniku zaustavi proces zorenja in vpliva tudi na okus sira. Če nameravamo mehki sir kmalu pojedsti, ga shranimo v pokriti posodi, pri sobni temperaturi.

● Zelišča potrebujejo veliko vlage, da ostanejo sveža. Ko kupimo šopke peteršilja, drobnjaka ali zelene, jih zavijemo v časopisni papir in postavimo v kozarec z ledeno vodo. Kozarec postavimo na okensko polico. Na vrhu naj bo časopisni papir odprt. Zelišča naj ne stojijo na močnem soncu, čim hladnejše jim je, tem dlje se bodo ohranila sveža. Druga možnost, da ohranimo zelišča za več dni: damo jih za nekaj ur

v mrzlo vodo, nato pa odcedimo in shranimo v steklenem kozarcu, ki se tesno zapira. Postavimo ga v hladilnik. Zelišča bodo sveža teden dni.

● Solato hranimo v hladilniku, v predelu za zelenjavo. Najprej odstranimo suhe in uvene zunanje liste, nato zavijemo glavnice v navlažen časopisni papir. Tako zavita solata bo ostala sveža tri do štiri dni.

● Zelenjavo bomo ohranili svežo, če jo takoj, ko jo kupimo, tudi očistimo. Odrežemo vse odvečne liste in stebila. Zelenjave pa ne smemo oprati. Čistimo jo s čistim nožem iz nerjavečega jekla, da prerezana mesta ne potemnijo. Zelenjavo shranimo v plastične vrečke, nato pa v hladilnik, v predelku za zelenjavo. Krompir in čebula ostaneta najlepša, če sta v zračnem, temnem prostoru. Najbolje se obnesejo pletene košare iz šibja, ki jih postavimo v šrambo ali omaro. Nikakor pa ne hranimo krompirja ali čebule v plastični vrečki. Paradižniki so manj aromatični, če jih hranimo v hladilniku. Kupujemo jih le za sproti, dokler jih ne porabimo, pa naj stojijo v skledi na hladnem in zračnem prostoru.

● Zelo zrelo sadje hranimo v hladilniku, da ostane še nekaj dni lepo in užito. Če pa kupimo le na pol dozorelo sadje, na primer banane ali hruške, ga shranimo pri sobni temperaturi, da počasi dozori. Kadar opazimo nagnila mesta, jih takoj obrežemo, da se gniloba ne prenese na druge sadeže. Limone, pomaranče in grenivke lahko shranimo v predelu za zelenjavo v hladilniku, vendar ne več kot teden dni, ker se sicer izsušijo.

● Ribe so silno občutljive. Najbolje se ohranijo, če jih položimo na krožnik zdrobljenega ledu in pokrijemo z drugim krožnikom. Če očiščenih ribjih filetov pa ne polagajo na led, ker bi se napili vode in bi bili plehkega okusa. Najprej zavijemo filete v folijo, nato pa damo na led. Ribo porabimo čimprej, vsekakor pa v dveh dneh, drugače se lahko pokvari.

● Meso takoj odvijemo iz papirja, v katerem ga prinesemo od mesarja. Položimo ga v primer-

Na pizzo ni treba k Italijanom!

Pizza je vseh vsakomur, kakaj za vsak okus je pripravljena posebna dobrot. Odvisna je od tistega, kar nadevate na testo. Testo pa je kar zmerom enako. Takole ga boste umesili:

300 gramov moke, 20 gramov kvasa, 12 žličk mlačne vode, 3 žličke olja, sol.

Moko stresite na desko, naredite jamico, žvanjo zlijte kvas, ki ste ga pristavili z malo mlačne vode. Dodajte olje in ščepec soli, prilijte preostalo mlačno vodo. Testo naj bo mehko in prožno (če ni, morate dodati še mlačne vode). Oblikujte kroglo, pokrijte jo s prtičkom, potem pa naj testo počiva na toplem. Idealno je, če traja to dve uri, narasti mora na dvojno količino. Nato zvrnite testo na desko in ga gnefitte kako minuto.

Z olivnim oljem namažite okrogel pekač, oblikujte v njem testo tako, da bo nastal okrog prav tanek rob. Ne varčujte z oljem, da testo ne bi bilo prepusto!

Na vrsti je vaša domiselnost! Testo obložite s tistim, kar vam prija. Predvsem sir, paradižniki, olive, šunka, kapre, čebula, slanina, pršut, začimbe in še in še. Tudi gobice. Če le morete, poskusite kdaj sveži sir — mozzarella. Ali veste, da dobi mozzarella prav svojevrsten okus, če se nekaj ur namaka v olivnem olju.

Pizzo je treba še speči. Pečica naj bo vroča, od 220 do 250 stopinj Celzija, pečite pa najmanj dvajset minut.

Gregor Šipek je zmignil z rameni. Dolge je odhitel naglo, kakor ga je bil poprej povabil v točilnico. Ko je stopil čez prag, ni čutil nog pod sabo. Počasi je odšel po stopnicah in naprej po cesti. Na pol poti je spoznal, da koraka proti novi trgovini.

„O, danes že drugič pri nas,“ se je prijazno oglasila prodajalka Dora Plebec.

„Preveč sem kadil,“ je na videz jezen nase odgovoril Gregor Šipek in šaril po žepu, kjer je otipal polno škatlo.

„Lepo je, da ste se tako navezali na nas,“ je ljubeznivo rekla Zala Merhar.

„Zdaj mi pa sploh ni več jasno,“ je odgovoril Gregor Šipek.

„Kaj pa?“ je vprašala Dora.

„Naš mladi učitelj je presenečen, ker me je poprej videl pod lipo, zdaj pa tukaj.“ Zala Merhar je vzdihnila. „Samo toliko sem odšla v stanovanje, da sem potolažila psiško Abo...“

Revica je tako bevskala, da sem jo slišala do sem. A ne, Dora?“

Dora Plebec je pokimala.

„Odločil sem se, da popazim na Abo,“ je po tihem rekel Gregor Šipek.

Zala Merhar se je raznežila. „Saj sem si mislila, da se me boste usmili. Vi ste zares dobrega srca. Ne hvalijo vas zaman. Govorila sem z ravnateljem. Ne bojte se, da bi vas zaradi tega pokaral. Rekel je, da imate svojo drvnicno. Pred njo bo dovolj prostora za hiško. Tako majhno z izrezano odprtinico. Ravno dovolj veliko, da bo moja Abica hodila noter in ven. Poleti ji bo tam prijetno, pozimi pa ji ne bo škodilo malo toplote v vaši lepi sobici.“

„Aba je pridna psička,“ je vneto pritrdila Dora.

„Še nekaj bi vam rada povedala,“ je rekla Zala Merhar. „Ne zamerite mi. Tudi ne pričakujem, da mi boste ustregli. Pridite sem, Dora, tebi tudi ni treba vsega slišati.“ Ko se je Gregor Šipek približal, mu je šepnila: „Vam bi pristajala brada. Samo nikar ne razumite tega tako, kakor da vam kaj vsiljujem. Sami se odločite.“

Gregor Šipek je kot mesečen odšel iz prodajalne. V tem

kratkem času je doživel toliko, da se je zvrstilo z veliko naglico in ni mogel takoj vsega doumeti.

Zala Merhar mu je postala še bolj skrivnostna. Vražja ženska, je vzdihoval in nabijal s pestmi po prsih. Česa podobnega nisem pričakoval. Ne vem, kako se bo končalo. Ali si me je privoščila. Zakaj sem pa rinil k njej. Mogoče sem se ji zameril, ker sem ji rekel gospa. Saj pa tudi je, čeprav nima več moža.

Vdova z vabljuvimi uhani in smejočimi se očmi. Žari iz nje, da ga je premamila. Saj se že skoraj ne spozna več, kaj se je pripetilo.

Popolnoma ga je omrežila. To že ni več ničemer podobno. Moral bo paziti, da ga ne bo grdo polomil. V nevarnosti je, ne bo se ji izmuznil. Ampak ne bo se ji pustil, nikakor ne, ji bo že pokazal, da ga ne bo vodila kot otroka.

Zjutraj je prišel nemiren v zbornico. Učiteljice se niso zmenile zanj, le Špela Hreščak je sočutno rekla: „O, naš Gregor je bled in neprespan. Ali je bolan ali se je pa zaljublil. Nevarno je, če se fantu zavrti v glavi.“

Preslišal je pripombo, pobral dnevnik in odšel v razred. Med poukom ni mogel ostati pri stvari. Misli so mu odhajale od učne snovi. Znovič se je zalotil v novi trgovini. Glasovi prodajalke Dore in poslovdokinje Zale so se mešali in preprijali. Zvenelo je, kakor da mu obe ponujata škatlico cigaret. Švigal je z očmi po prostoru in iskal izhod, a ni mogel oditi. V noge se mu je navešila utrujenost. Ali bo vzdržal pritisk v sencih? Postaja hudo in vse hušje. Da ne bo navsezadnje znorel.

Ne bom, se je slišal in enakomerno hodil po razredu. Tla so škripala, da se je ustavil, pogledal po učencih in rekel: „Od kdaj pa škripajo tla?“

„Odkar stoji šola,“ je zategnil dolgi Palko in nategnil usta v smeh.

„A tako,“ je odtujeno pritrdil Gregor Šipek, se ogledal in dodal: „Vsekakor bo treba tla popraviti.“

no veliko skledo. Pokrijemo s folijo ali s pokrovko in postavimo v hladilnik. Če kupimo že narezane zrezke ali zarebrnice, jih namažemo z oljem in šele nato shranimo v hladilniku. Olje bo preprečilo, da bi se meso preveč posušilo. Meso hranimo na vrhni polici hladilnika, kjer je najbolj mrzlo. Porabimo ga v štirih do petih dneh. Pečeno meso ostane v hladilniku sveže do štiri dni, prekajeno in nato skuhanu meso pa tudi po teden.

● Mleto meso pa je poglavje zase. Ko ga zmeljemo, postane zelo občutljivo za najrazličnejše bakterije. Porabimo ga še isti dan, da se ne pokvari. V hladilniku ga hranimo zavitega v aluminijevo folijo.

● Klobase zavijemo posamič v folijo in shranimo v hladilnik. Sveže ostanejo štiri dni.

● Perutnine nikoli ne damo v hladilnik v plastični vrečki. Piščanec bi sicer ležal v lastnem soku in bi se razmeščal. Najbolje je, da perutnino zavijemo v pergamentni papir in damo v hladilnik, na najhladnejše mesto. Sveža ostane dva dni. Drobovino pa tako izločimo in takoj porabimo, da se ne pokvari.

● Kruha ne hranimo v hladilniku, ampak v posebni omariči za kruh. Pazimo, da je omariča vselej čista, na starih drobtinah se zlahka začne nabirati plesen. Bel kruh ostane svež dva dni, ržen kruh pa tudi ves teden. Zemlje se kmalu postarajo. Če jih zavijemo v plastično vrečko in naslednji dan popečemo, pa nam bo do teknile kot sveže.

POSKUSITE

TELEČJI ZVITKI S SLANINO: potrebujemo 4 do 5 telečjih zrezkov, 4 do 5 rezin suhe slanine, sol, malo moka, 2 žlici maščobe, jušno zelenjavo, pol žličke rdeče paprike, kisto smetano.

Potočene zrezke posolimo, obložimo s slanino, trdno zvijemo in zašpilimo z zobobrcem. Na maščobi prepražimo čebulo, nato še zrezano zelenjavo, pridenemo pomokane zrezke in začimbe ter pokrito dušimo.

PIRANSKA RIBIŠKA JUHA. Pripravimo 10 majhnih skampov, 10 modrakov, 30 dkg sipe, 20 ostrig, 10 dkg ribanega parmezana, 10 dkg kruha, 10 šalotk in 10 oliv.

Očiščene skampe, modrake, sipo, ostrige, šalotke in olive kuhamo v vodi kot za juho. Nazadnje dodamo nariban parmezan in opečen kruh.

ZAPEČEN POR. Pripravimo tričetrt kilograma pora, 5 dkg surovega masla, sol, mast in drobtine za pekač. Poliv: 1 jajce, kozarec smetane, 3 dkg parmezana žličko drobtin.

Lepo, rumene dele parovih stebel dušimo na surovem maslu. Po potrebi prilivamo vodo ali juho. Solimo. Stebla morajo ostati cela. Za skoro zmehčana zložimo v jensko ali kako drugo posodo, ki smo jo prej dobro omastili in potresli z drobtinami. Polijemo s polivom in postavimo v pečico, da se zapече in lepo obarva. Poliv pripravimo tako, da razžvrkljamo jajce v smetani ter primešamo nariban parmezan in drobtine. Vse skupaj dobro zmešamo.

SIPA Z VINOM. Sipe očistimo in pripravimo za kuhno. Meso zremo na podolgovate kose. V kozico donemo olivno olje, sesekljano čebulo in česen, narazano sipo, sol in malo popra. Pokrijemo in dušimo. Prilivamo belo vino. Ko je meso že precej mehko, ga potresemo s sesekljanim peteršiljem in okusamo z vinskim kisom ali limono. Po želji lahko dodamo paradižnikovo mezo, v sezoni pa olupljen paradižnik brez pešk. K tako pripravljene sipi navadno ponudimo polento.

bita po kosilu. Za kraj zmenka sta določili pokopališče. „Tam bova imeli mir in nihče naju ne bo motil.“

Skupaj sta odšli iz poslopja. Špela Hreščak ju je videla z okna in se je zadavoljno nasmehnila. Tlesknila je z rokami in zaklicala možu Tomažu: „Pridi sem in poglej!“

„Kaj pa je tako zanimivega?“ je nezaupljivo vprašal Tomaž in počasi pristopil k ženi. „Sem si kar mislil, da si me potegnila, jaz, trap, pa sem ti nasedel.“

„Pomisli, do te ure se mi ni posrečilo, da bi dekleti spravila do pomiritve. Odmikali sta se druga drugi. Vzrok je znan. Zaradi Gregorja Šipka sta se gledali po strani. Očitno pred vsemi nista pokazali tega, toda midva z ravnateljem sva dobro vedela, kaj jima je. Spregovorili sta samo toliko, kar je bilo najbolj potrebno, drugače pa sta si postali tuji. Skoroda sovržni.“

Tomaž je malo pomislil in vprašal: „Kaj je bilo? Menda si mi povedala. Sama veš, da se ne vtikam v vaše šolske zadeve. Opravite kar sami med seboj, si pravim. Učiteljem tako ni mogoče priti do konca. Zmeraj hočejo imeti svoj prav.“

„Pusti to. Obupala sem nad teboj. Svojih pogledov na nas tako ne boš nikoli spremenil. Vsaj malo bi se lahko zanimal. Tudi ti govoriš samo o svojem podjetju. No, zastran prodaje ti ne morem očitati. Do strank si vljuden in se ne pritožujejo. Kljub temu te skoraj nikoli ni doma. Ravnatelj mi je namignil, da sem vdova pri živem možu.“

Pusti svojega ravnatelja. Ne briga me, kaj sta imela med seboj, dokler se midva nisva poročila. Zdi se mi le, da si preveč navezana nanj. Kaj je to tako velikega, če je ravnatelj? Svoj poklic ima kakor jaz. Vseeno mu ni treba vsega prinesiti k riti.“

„Tomaž, ne govori neslanosti. Jaz sem njegova pomočnica in moram držati z njim.“

„Kar drži. Samo pazi, da se ne opečeš. Taki dedci, ki si ne najdejo ženske, okrnijo in postanejo zoprni. Pogledj Mrdavsovo Nežo. Kuhana in pečena je v cerkvi. Dandanes bi že lahko prišla k pameti. Pa ni. Ta se ne bo spreobrnila.“

ELAN z elanom

razvija in izpopolnjuje svoje zmogljivosti

Cerkno na Primorskem — zibelka ELAN-a

Leta 1944 je bila v Cerknem na Primorskem ustanovljena smučarska delavnica, ki je oskrbovala partizanski smučarski bataljon IX. korpusa. To je bila prva takšna udarna enota, ki je zadajala okupatorju nenehne udarce. Razen tega so tedaj na osvobojenem ozemlju organizirali prve smučarske tekme. Vse to je ustanovil in vodil partizan — Rudi Finžgar. To so prvi začetki, lahko rečemo, zibelka današnjega Elana.

Rudi Finžgar je zbral okrog sebe še devet sodelavcev in tako je bila dne 24. septembra 1945 ustanovljena Zadruga z omejenim jamstvom Elan Zgoša pri Begunjah na Gorenjskem. Začetno delo zadrugnikov je bilo popraviti 800 parov smuč, ki jih je Rudi Finžgar pripeljal s tovornim avtom iz Cerknega.

Razvoj ELAN-a od 1945 do 1955

Od skromnih začetkov, ko je bilo registriranih 44 zadrugnikov in 19 športnih društev, pa do leta 1949, ko je zadruga postala državno podjetje, je Elan proizvajal v glavnem telovadno orodje, v manjši meri pa sanke in smuči ter atletske orodje. V Ljubljani so odprli športno trgovino — današnji Slovenija-šport. Kolektiv Elana je začel opremljati in razširjati posamezne delavnice kot: smučarsko, kovinsko, sedlarsko, čevljarstvo ter delavnico za telovadno orodje in kasneje še za čolne iz lesa.

Zgodovinski dan podjetja pa je 16. 9. 1950, ko je upravljanje tovarne prevzelo delavstvo v svoje roke. V tem času je podjetje težilo tudi k izvozu svojih izdelkov. S prvim parom tekmovalnih smuč, ki so jih 11. decembra 1950 izvozili v Belgijo, se je formalno začel izvoz.

Načrti za novo gradnjo so bili go-

nejših pridobitev v tem obdobju: 9. julija 1962 je bil ustanovljen inštitut tovarne Elan. Smisel investicije se je izkazal v letnem obračunu Elana. Povečala se je prodaja predvsem v ZDA in Kanado. Pospešeno je bilo zasledovano tržišče skandinavskih držav s poudarkom na dražjih smučeh in čolnih. Razen tega je bil zgrajen obrat izdelkov iz plastike in Elan je začel izvažati zelo zanimiv izdelek — čolne iz plastike.

Elan v letih 1972 do 1977

Elan je postal ena izmed vodilnih tovarn na svetu. Osvojil je trikrat zaporedoma svetovni pokal! v zadnjih letih pa je bilo Elanu podeljeno mednarodno priznanje za najboljšo kvaliteto.

Iz čistega rokodelskega dela, takoj po vojni, se je razvil Elan v napredno industrijsko podjetje, ki se poslu-

Z Elanovimi smučmi dosega zavidljive uspehe tudi svetovni prvak Ingomar Stenmark

več daleč čas, ko bo vsak dan na voljo vsaj po ena telovadnica. To so prednosti, ki jih ostale tovarne smuč na svetu nimajo! Le-te so strogo specializirane, dočim je Elan mnogostranski na področju izdelave ar-

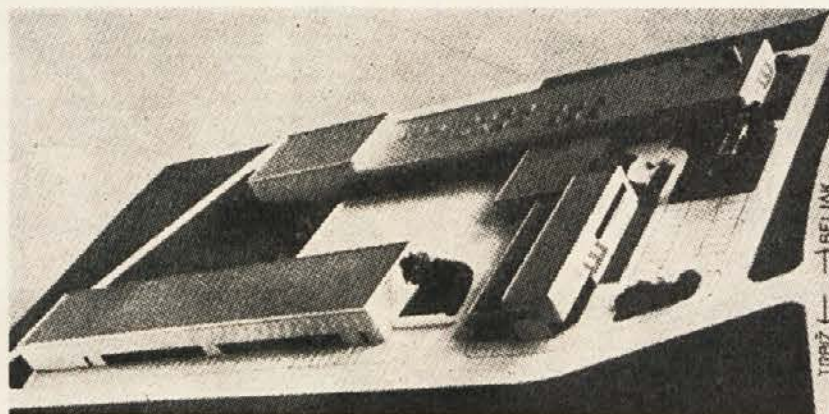
Služba „varstvo pri delu“

Ta služba je razdeljena v dve skupini — v požarno varnost ter zdravstveno varnost. Obratna ambulanta, v kateri zdravnik ordinira vsak dan, skrbi za zdravniške preglede delavcev. Obratna ambulanta ima prednost, da je v slučaju nesreče zdravniška pomoč takoj na mestu. Leta 1950 je bilo ustanovljeno Elanovo gasilsko društvo. V to društvo se Elanovci vključujejo prostovoljno. Razen prostovoljcev so v Elanu nastavljeni štirje poklicni gasilci. Pri tem je z ozirom na naše razmere vsakakor zanimivo, da se poleg moških vključujejo tudi ženske v gasilske enote.

Socialno delo

Za reševanje stanovanjske problematike delavcev delovna organizacija vsako leto odmerja precejšna sredstva. Ta sredstva se lahko porabijo za izgradnjo oziroma nakup stanovanj, ali pa za izboljšanje stanovanjskih pogojev delavcev, to je za adaptacije, rekonstrukcije in modernizacije stanovanj.

Za letovanja nudi Elan svojim delavcem več možnosti. Ob Jadranu

Maketa nove Elanove tovarne, ki nastaja na Brnci

žuje vseh možnosti raziskovalnih metod in dosežkov najsodobnejše tehnologije. Kot svetovno znana tovarna športne opreme je razširila svojo dejavnost tudi na druga področja poleg smuč. Elanova proizvodnja pla-

tiklov za šport, rekreacijo in razvedrilo, katerega so delovni ljudje v svetu vedno bolj potrebni.

Rezultati vseh teh dejavnosti so doma in po vsem svetu odprta trgovska predstavništva, ki pomagajo plasirati širok asortiman smuč in drugih športnih izdelkov.

Statistika Elanovega uspeha v inozemstvu

leto	število zaposl.	štev. parov smuč na leto	izvoz (v dolarjih)	
1955	188		51	celotne proizvodnje
1960	422		415.596	
1967	750	120.000	3.000.000	samo smuč
1977	900	320.000	10.000.000	

Podružnica ELAN-a

Razen tovarne v Begunjah, v kateri je trenutno zaposlenih okoli 950 delavcev, je Elan zgradil v Kočevju Elan-Lik, ki proizvaja okoli 60.000 parov alpskih smuč letno! Prvo inozemsko tovarno je Elan zgradil na Švedskem: Elan-Haparanda v enem letu izdelala 100.000 parov tekaških smuč. Elan-Avstrija, ki nastaja na Brnci, pa bo še to leto nudila 60 ljudem delovna mesta, v končni fazi pa okoli 100 delovnih mest. To pomeni za današnji gospodarski položaj na Koroškem veliko pridobitev.

se lahko spočijejo po najnižjih cenah. Možnosti letovanja obstajajo v Selcah, Vršarju in Pakoštanah ter v Červarju.

Obrat družbene prehrane je bil zgrajen že leta 1960. V njem pripravljajo in nudijo delavcem topli obrok, hladno malico, kosilo, razne osvežitne pijače ter nekaj delikatesnih drobnarij. Cena toplega obroka znaša le 5 din, kajti sindikat doplača v ta namen mesečno 250 din na osebo. Omeniti je treba, da dobivajo diabetiki namesto omenjenega doplačila bone, s katerimi si v trgovini nabavijo diabetična živila.

Posebna plošča spominja na „zgodovinski dan“ Elana

tovi leta 1952. Leta 1953 je bilo zgrajeno prvo novo poslopje, današnji objekt za razrez lesa. Tedaj so začeli z gradnjo glavnega obrata (danes hala A) za proizvodnjo smuč. Pri tem je izvoz že narasel na 30 % celotne proizvodnje. Do leta 1960 se je Elan preorientiral pretežno na smuči. Rekonstrukcija Elana se je nadaljevala. Prvi sta bili na vrsti nova moderna sušilnica in kotlovnica, potem pa podaljšek hale A. Oddvojili so strojne delavnice posebej za smuči in telovadno orodje ter izvedli še druge izboljšave in uredili temperirnico. Leto 1957 je bilo za Elan grenko leto: v kroniki tovarne lahko beremo, da je požar povzročil precejšna škoda.

Rekonstrukcija ELAN-a od leta 1960 do 1971

V letih 1961 in 1962 je kolektiv Elana pričel graditi nove proizvodne hale za smuči, centralne sanitarije, skladišče za vnetljive tekočine, eluk-sirnico in drugo. Namen te investicije je bil utrditi položaj podjetja kot odločujočega proizvajalca smuč na svetovnem tržišču in s tem postati enakovreden vrstnik slovitim proizvajalcem v Evropi. Investicijski program je vseboval tudi sledeče projekte: skladišče gotovih izdelkov, nakup modernih stiskalnic, najnovejše lakirne naprave ter eno najpomemb-

V Begunjah na Gorenjskem je zrasta ona največjih tovarn smuč in športne opreme na svetu

RADIO - TELEVIZIJA

SLOVENSKE ODDAJE RADIO CELOVEC

PETEK, 4. 8.: 13.45 Celovski radijski dnevnik — Kar po domače.

SOBOTA, 5. 8.: 9.45 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

NEDELJA, 6. 8.: 7.05 Duhovni nagovor — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 7. 8.: 13.45 Celovski radijski dnevnik — Solisti — pevci.

TOREK, 8. 8.: 9.30 Za našo vas — 13.45 Celovski radijski dnevnik — Šport — Otroci, poslušajte!

SREDA, 9. 8.: 13.45 Celovski radijski dnevnik — Ljudske pesmi in viže — Cerkev in svet.

ČETRTEK, 10. 8.: 13.45 Celovski radijski dnevnik — Družinski magazin.

JUGOSLAVIJA

PETEK, 4. 8.: 16.45 Balkansko prvenstvo v skokih v vodo — 16.55 Kranj: Balkansko prvenstvo v plavanju — 18.05 Obzornik — 18.15 Viking Viki — 18.45 Pevski tablor 78 — 19.20 Cikcak — 19.30 Dnevnik — 20.00 Jadranska srečanja — 21.15 Detektiv Shaft — 22.25 Dnevnik — 22.40 Kontrapunkt Jehudi Menuhina — 23.00 Šahovski komentar — 23.25 Poročila.

SOBOTA, 5. 8.: 16.45 Balkansko prvenstvo v skokih v vodo — 16.55 Kranj: Balkansko prvenstvo v plavanju — 18.20 Obzornik — 18.30 Razgledi — 19.25 Cikcak — 19.30 Dnevnik — 20.00 Bajlarja — 20.55 Nikoli v nedeljo — 22.25 Muppet Show — 22.50 Dnevnik — 23.05 625.

NEDELJA, 6. 8.: 9.10 Poročila — 9.15 Za nedeljsko dobro jutro — 9.45 625 — 10.05 Dimitrije Tucovič — 10.55 Hunterjevo zlato — 11.30 Kmetijska oddaja — 12.30 Šahovski komentar — 13.00 Poročila — 16.10 Balkansko prvenstvo v skokih v vodo — 16.25 Kranj: Balkansko prvenstvo v plavanju — 19.20 Cikcak — 19.30 Dnevnik — 20.00 Črni dnevi — 21.30 Delta Donave — 22.00 Športni pregled — 23.30 Dnevnik — 22.45 Balkansko prvenstvo v skokih v vodo.

PONEDELJEK, 7. 8.: 17.00 Ljudje in zemlja — 18.05 Obzornik — 18.15 Britanska enciklopedija — 18.45 Mladi za mlade — 19.20 Cikcak — 19.30 Dnevnik — 20.00 M. Kmecl: Bohinjska miniatūra — 21.10 Kulturne diagonale — 21.50 Dnevnik.

TOREK, 8. 8.: 18.10 Obzornik — 18.20 Otroška oddaja — 18.55 Moč zborovskega zvoka: Sem več barti ktero pesem pel — 19.30 Dnevnik — 20.00 V šabonu Yanomamiji — 20.35 Maja z viharnega otoka — 21.55 Glasba lakšna in drugačna — 22.40 Dnevnik.

SREDA, 9. 8.: 17.50 Obzornik — 18.00 Ne razumeti teh odnosov — 18.30 Davy Crockett na Mississippiju — 19.25 Cikcak — 19.30 Dnevnik — 20.05 Igre brez meja — 21.35 Iz koncertnih dvoran — 22.30 Dnevnik — 22.45 Šahovski komentar.

ČETRTEK, 10. 8.: 17.55 Obzornik — 18.10 Pulcinela — 18.50 Ne prezrite — 19.25 Cikcak — 19.30 Dnevnik — 20.00 Film tedna: Preiskava o neoporečnem državljanu —

AVSTRIJA 1

PETEK, 4. 8.: 10.30 Klub seniorjev — 11.00 Upor na ladji Bounty — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Le počakajte, da pride oče — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.15 Derrick — 21.20 Praga: 1968—1978 — 22.05 šport — 22.15 Včeraj, danes, jutri — 0.10 Poročila.

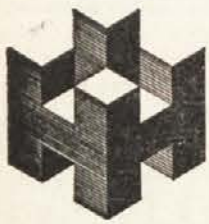
SOBOTA, 5. 8.: 16.00 Hotel Forellenhof — 17.00 Gradbišče — 17.30 Black Beauty — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.20 Pregled sporeda — 18.25 Buchbinderjeva oddaja — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.15 Sam proti vsem — 22.05 šport — 22.25 Shadok — 0.00 Poročila.

NEDELJA, 6. 8.: 15.25 Vražji jockey — 17.00 Slike naše zemlje — 17.25 Calimero — 17.30 Viki in mačni možje — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Klub seniorjev — 18.30 Operni vodič — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.50 šport — 20.15 Britta — 21.50 Poročila in šport — 22.15 Nočni izbor.

PONEDELJEK, 7. 8.: 10.30 Vražji jockey — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Golden silents — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Ponedeljski šport — 20.55 Petracelli — 21.45 Poročila in šport.

TOREK, 8. 8.: 10.30 Pride an prejudice — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Zivalski raji — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Zgodbe o dopustnikih — 21.10 Vrata v peklo — 21.55 Jenny, Lady Churchill — 22.40 Poročila in šport.

SREDA, 9. 8.: 10.30 Do takrat, ko vas bo ločil denar — 17.00 Neurje — 17.25 Tudi pošaliti se je treba — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 En mož v hiši — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Brita — 21.35 Poročila in šport.

27. LESNI SEJEM CELOVEC - od 12. do 20. avgusta 1978

z velikim
BLAGOVNIM SEJOM

1600 razstavljalcev iz 30 držav

VELIKO ZABAVIŠČE
od 10. avgusta od 18. ure naprej

Občinska seja v Pliberku - predlogi vsi soglasno sprejeti

V torek 25. julija je bila v Pliberku občinska seja. Seji je predsedoval župan Othmar Mory. Seja je potekala mirno, predlogi so vsi bili soglasno sprejeti.

Prva točka dnevnega reda je bila prenamemba zemljišč za povečanje tovarne filtrov v Šmihelu. Povečanje te tovarne naj bi pripomoglo k gospodarski utrditvi občine Pliberk.

Lansko leto se je v Vidri vasi reguliral del bistrškega potoka. Na seji se je prevzelo v javno uporabo novo rečišče. V toku seje se je prodala tudi Ovčjakova hiša v Pliberku in sicer pleskarju Rudiju Bretschneiderju. Občina Pliberk je nato prevzela jamstvo za AI-kredite, ki jih je najela za asfaltiranje občinskih cest.

V zvezi z asfaltiranjem raznih občinskih cest je mestni svetnik Stanko Vavli, pripadnik frakcije EL, kritiziral način postopanja pri asfaltiranju. Cesta, ki povezuje Dolinčiče in Kot se bo namreč asfaltirala samo deloma, ne pa v celoti, kar bi bilo nujno potrebno, saj je

ta cesta edina vez med vzhodom in zapadom in poleg tega tudi direktna vez na Peco, to cesto uporablja zato veliko tujcev. Opozoril pa je občinski svet tudi na dejstvo, da se je pri sedanjem paketu asfaltiranja pozabilo na cesto pri kolodvorski postaji v Šmihelu. Občinski svet je nato sklenil, da se bo še letos asfaltirala ta cesta.

V toku večera je kritiziral s strani frakcije EL Kumer Fric, ravnatelj enega odbornika ob poplavih v Libučah. Ob neurjih v zadnjih tednih je prišlo do poplav v Zgornjih Libučah. Eden od občinskih odbornikov OVP si je v tej zvezi lastil pravice, ki mu nikakor ne pripadajo. Dajal je namreč občinskim ide-

lavcem navodila, ki niso zadovoljila vseh prizadetih občanov.

Ob koncu seje so se prebrali nujnostni predlogi posameznih frakcij. Frakcija OVP je predlagala povečavo naprav za preskrbo z vodo v Pliberku in na Bistrici, vrhu tega naj bi se reaktivirali vrelci na Komlnu in v Podkraju. Frakcija EL je stavila kar dva nujnostna predloga. Predlagala je nakup ugodno ležečega in ponudnega vrelca v Podkraju. Drugi predlog, da bi se namreč napravil pločnik med Pliberkom in Nončo vasjo, je EL stavila v slovenščini. Frakcija SPO pa je v svojem nujnostnem predlogu zahtevala regulacijo potoka Bistrica. Predlogi so vsi bili soglasno sprejeti.

Pozdrav nogometašev iz ZDA

Iz ZDA smo pred dnevi prejeli razglednico, naslovljeno na SAK oz. Zvezo slovenskih organizacij, s priručnimi pozdravi in z željo, da bi bila nogometna sezona SAK-a uspešna. Pozdrave so poslali nogometaši znanega ameriškega nogometnega kluba „Cosmos“, v katerem igrajo tudi Jugoslovani.

NASTOP ANSAMBLA

Pepel in kri S SOLISTI

ter domačih interpretov v
Železni Kapli pred hotelom
Obir v soboto 19. avgusta s
pričetkom ob 19.30 uri.

Vabi
Krajevno združenje
Zveze slovenske mladine
v Železni Kapli

O B I Š Č I T E

Bergovo galerijo

V P L I B E R K U

odprta vsak dan od 10. do
12. in od 16. do 18. ure

Slovensko planinsko društvo v Celovcu vabi člane in prijatelje društva na izlet na

HOCHSTADL (2 680 m)
v Lienških Dolomitih

v soboto 19. in nedeljo 20.
avgusta.

Zbirališče in odhod ob 12. uri
iz Št. Jakoba v Rožu (pred
posojilnico). Prenočili bomo v
planinski postojanki Hochstadlhaus (1803 m).

Slovensko prosvetno društvo „Trta“ v Žitari vasi vabi na

VEČER SLOVENSKE PESMI
IN FOLKLORE

ki bo v nedeljo 13. avgusta
1978 ob 19.30 uri pri Rutarju
v Žitari vasi.

Nastopajo: Mešani zbor SPD
„Danica“ iz Št. Vida v Podjuni,
folklorna skupina KPD iz
Globasnice in Moški zbor
SPD „Trta“

Prisrčno vabljeni!

Slovensko prosvetno društvo „Srce“ v Dobrli vasi vabi na

VEČER SLOVENSKE PESMI
IN FOLKLORE

v četrtek 10. avgusta 1978 ob
20. uri v taverni Rutar v Dobrli
vasi.

Sodelujejo: moški zbor SPD
„Trta“ iz Žitare vasi, slovenska
ameriška folklorna skupina iz
Chicaga, mešani pevski zbor
„Srce“ iz Dobrle vasi, folklorna
skupina SPD „Srce“ iz Dobrle
vasi in priznani domači ansambel.

Prisrčno vabljeni!

Slovensko prosvetno društvo „Drabosnjak“ na Kostonjah vabi na

VEČER SLOVENSKE PESMI
IN PLESOV

v nedeljo 13. avgusta 1978 v
kulturnem domu v Vrbi.

Nastopajo: meš. pevski zbor
„Podjuna“ SPD „Elinost“ iz
Pliberka, vodi Otto Wutte;
folklorna skupina KPD iz
Globasnice, vodi Hema Hudl;
ansambel „Drava“ SPD Borovlje,
vodi Roman Verdel in
tamburaški zbor SPD „Jepa-
Bečko jezero“ iz Loč, vodi
Erika Wrolich.

Ljubitelji domače pesmi in plesov
prisrčno vabljeni!

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo in uprava: 9021 Klagenfurt - Celovec, Gasometergasse 10, tel. 32 5 50 - Tiska: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje.

Slovensko prosvetno društvo „Bilka“ v Bilčovsu vabi na

KULTURNI VEČER

ki bo v soboto, dne 5. avgusta
1978 ob 20. uri pri Miklavžu
v Bilčovsu.

Sodelujejo: Mešani in moški
pevski zbor SPD „Bilka“ in
tamburaški zbor SPD „Zvezda“
iz Hodiš.

Po kulturnem programu ples.
Opozorite na to prireditev tudi
vaše goste!

Prisrčno vabljeni!

Slovensko prosvetno društvo Borovlje vabi na

IZLET V SLOVENIJO v nedeljo 3. sept. 1978

Pot bo vodila skozi Štajersko
in Gorenjsko. Na programu je
več obiskov oz. ogledov raznih
posebnosti — vinske kleti v
Mariboru, Rimskih toplic,
vožnja po novi polovični avtocesti,
obisk zasavskih revirjev,
letališča Brnik itd.

Prijave: do 20. avgusta v
Posojilnici Borovlje in pri
Wieserju Andreju starejšem.

slov. prosvetno društvo „zvezda“ v hodišah
vabi na

POLETNO NOČ

v petek, 18. avgusta 78 ob 20. uri
pri čimžarju v dvorcu
nastopa tamburaški ansambel iz
hodiš za ples igrajo "the spiders"

vsi prisrčno vabljeni!

I Š Č E M

osebo, dekle ali fanta za pospravljanje
sob in skupnih prostorov, za pomoč v
kuhinji. Zaposlitev za tri mesece ali
tudi dalj.

Iščem nadalje samostojno osebo,
žensko ali moškega, ki bi vodila
gospodinjstvo in kmečko gospodarstvo
v Fužinah pri Beli peči.

Čim prejšnje prijave na naslov: Pavel
Chersi, Fužine pri Beli peči, Via
Iagli, I-33010 Fusine V. R., telefon:
0428-61027

TELEVIZIJA

AVSTRIJA 2

PETEK, 4. 8.: 18.00 Orientacija — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Portret — 19.25 Priča dejanja kot priča — 20.15 Ljubezen in sovraštvo — 21.00 Nova — 21.20 Washington — za zaprtimi vratmi — 22.05 Čas v sliki, kultura in šport — 22.40 The Rutles.

SOBOTA, 5. 8.: 17.15 Teleobjektiv — 18.00 Hans in Lene — 18.25 Brez nagobčnika — 19.30 Cafe Hungaria — 19.55 Galerija — 20.15 Kriminalka — 21.45 Jam session.

NEDELJA, 6. 8.: 17.30 O 9 (Solnograška) — 18.00 Pride and prejudice — 20.00 Knjižni bazar — 20.15 En večer v Olimpiji Paris — 22.05 Brez nagobčnika.

PONEDELJEK, 7. 8.: 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Sahel — žejna zemlja — 19.30 Igraj z nami harmoniko — 20.00 Jenny, lady Churchill — 20.50 Vstop prost — 21.45 Čas v sliki — 22.15 Sramota.

TOREK, 8. 8.: 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Ljubezen in sovraštvo — 19.30 Ljubezen ob glasbi — 20.00 Charlie Bubbles — 21.30 Čas v sliki s kulturo — 22.05 Klub 2.

SREDA, 9. 8.: 18.25 Pregled sporeda — 18.30 O 9 (Predariska) — 19.00 Evropa v 20. stoletju — 19.45 Koncert na orgle — 20.00 Margret Dünser predstavlja prominentne osebnosti — 20.50 Prizorišča svetovne literature — 21.35 Čas v sliki s kulturo.

ČETRTEK, 10. 8.: 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Vstop prost — 19.30 Spotlight — 20.00 Avstralska slepota — 21.05 Čas v sliki s kulturo — 21.40 Klub 2.

ŠPORTNI VESTNIK — ŠPORTNI VESTNIK

III. mednarodni turnir Slovenskega atletskega kluba

Prejšnji teden v soboto in nedeljo je Slovenski atletski klub priredil svoj tretji mednarodni nogometni turnir v spomin bivšemu podpredsedniku SAK-ja Hermanu Veliku. Koroški novinarji so ta turnir propagirali kot dvoboj Slovenija — Koroška. Tekmovala so ista moštva kot lansko leto in sicer, NK Olimpija Ljubljana, NK Maribor, Austria Celovec ter SV Funder St. Veit/Št. Vid.

Ze kar na začetku naj bo povedano, da slovenska manjšina na Koroškem ne zna ceniti prizadevanj Slovenskega atletskega kluba. Kako je možno, da na celovski centralni stadion ni prišlo skorajda nobenih slovenskih navijačev, čeprav je nastopal na predstevnih točkah SAK, tisti novi SAK, ki bo letos tekmoval za prvenstvene točke. So morda naši ljudje, ali bolje rečeno, ali smo mi pozabili, da je SAK slovenski nogometni klub, ki zastopa našo narodno skupnost na športnem področju in da so igralci brez izjeme da zadnjega zavedni fantje, ki se tudi zavajajo svojega poslanstva. Vsekakor je Slovenski atletski klub razočaran, pričakoval je pač več podpore s strani naših ljudi. Za tiste, ki so se odzvali povabilu na ta turnir, pa vsekakor ni bilo in jim ni žal. Bil je pravi užitek. Ze dejstvo, da so moštva nastopila v najmočnejših postavah kaže, da so ekipe vzele ta turnir zelo resno, saj je bil le ta merilo, kje stojijo tik pred začetkom nacionalnih prvenstvenih tekem.

Moštvo SAK-ja se je prezentiralo z novimi igralci, ki bodo naslednjo sezono okrepili moštvo. In sicer z igralci iz Slovenije, Dodičom, Jakopičem in Golecom ter „izgubljenimi sinovi“ Fero, Hanzijem Wieserjem ter Roglom. (O pristupu ostalih igralcev smo poročali v zadnji številki SV). V soboto je slovensko moštvo nastopilo proti reprezentanci iz Pliberka, ki igra v koroški ligi in je zlasti v prvem polčasu prijetno presenetilo. V teh 45-minutah pravzaprav ni bilo videti razlike v kvaliteti moštev. Še več, SAK je bil skorajda v premoči in ob polčasu vodil z 1:0. Šele v drugih 45 minutah je popustila kondicija in koncentracija naših nogometašev in Pliberk je dal 3 gole. Rezultati torej 3:1 za Pliberčane.

V nedeljo pa je SAK igral proti koroški športni novinarjem, pri katerih je igralo tudi nekaj igralcev našega kluba. SAK je sicer pokazal kar zadovoljiv nogomet pač pa se je moštvo prilagodilo igri nasprotnika in ta ni bila bogve kako kvalitetna; nivo igre ni bil bolj zmeren. Novinarji so sicer povedali z 1:0, po 90 minutah pa se je rezultat glasil 6:3 za slovensko moštvo.

Rezime tekem SAK. — Novi igralci so sicer vsaj sporadično pokazali kaj znajo, niso pa še mogli popolnoma zadovoljiti. Seveda pa bomo moral počakati, da se bodo le-ti vživeli v novo okolico. Pa sploh je moštvo še v pripravi in forma še ni zadovoljiva. Najboljši del je morda bila še obramba.

Igralci SAK-ja so v ponedeljek odpotovali v Celje na trening, kjer se bodo pod vodstvom novega trenerja Corna pripravili na novo sezono.

Rezultati turnirja:

NK Maribor proti Austria Celovec	3:3 (3:2)
Olimpija proti SV Funder St. Veit	1:1 (1:0)
SV Funder St. Veit proti NK Maribor	2:1 (2:0)
Austria Celovec proti NK Olimpija Ljubljana	3:0 (0:0)

Na turnirju samem je zmagala celovška Austria, ki je bila pravzaprav najbolj izenačeno moštvo. Zlasti Schoppitsch, ki se je vrnil od VOEST-a je bil gonilna sila mlade celovške ekipe, medtem ko Widmann ni znal prečicati.

Na drugo mesto se je uvrstil SV Funder St. Veit/Št. Vid, ki je pozitivno presenetil. Novi vratar SV-a, Jugoslovčan Salan je sicer dobro branil, pokazal pa je tudi precej nesigurnosti, ostali novi igralci St. Veita pa so kar dopadli.

NK Maribor, v končni lestvici na tretjem mestu, je imel precej smole. Proti celovski Austriji je moštvo iz Slovenije vodilo že 3:1, nazadnje pa so se morali Mariborčani zadovoljiti z neodločenim rezultatom 3:3. Povedati pa je tudi treba, da je trener Maribora, slehrenomu igralcu, ki jih je imel na razpolago, dal možnost da igra. Proti SV St. Veitu pa ponovno smola, saj Prosen možnosti enajstmetrovke ni znal izbrati.

Najbolj pa je razočarala Olimpija. Ze proti SV St. Veitu v soboto se je videla premoč jugoslovanskega prvoličnega tehnični in razigranosti, opaziti pa je bilo, da moštvo nima napadalcev, le-ti so popolnoma izpuščili. Navdušiti pa je vsekakor znal 18-letni sin znanega slovenskega trenerja prof. Braneta Eisnerja, Marko. Gledeci so vsekakor imeli vtis, da bi njegova kondicija zadostovala za 5 tekem zaporedoma. Tehnično izvrsten, ga vsekakor imenujejo doma brez pretiravanja enega izmed velikih upov slovenskega in jugoslovanskega nogometa sploh. Na tem mestu pa je treba tudi povedati da je bil navzoč tudi sam Brane Eisner, bivši trener avstrijskega nogometnega prvaka SSW Innsbruck, sedaj pa se ves posveča Olimpiji.

Proti Austriji iz Celovca je sicer Olimpija igrala lep nogomet, pač pa preveč ofenzivno in brez zagotovila v obrambi. Vrhu tega pa so ljubljanačani spravili vse igralce v igro, ki so sedeli na rezervni klopi.

Kot že uvodoma rečeno, je bil turnir zelo važen in je prišel vsem enajstmetrovčanom, saj je bil eden zadnjih resnih testov pred pričetkom prvenstev. Nogometaši so se brez izjeme potrudili, kar se pa tiče navijačev pa naj vsak pri sebi pomisli, kaj je napravil napačno, morda pa se bo ta ali oni naslednje leto odzval povabilu organizatorja.